

JÖNKÖPING UNIVERSITY

*School of Education and
Communication*

Historiebruk som vapen

**En studie om IS historiebruk i tidskrifterna Dabiq &
Rumiyah**

The use of history as a weapon

**A study about IS use of history in the journals Dabiq
& Rumiyah**

Jenny Mousa

C-uppsats, 15 hp
Historia för ämneslärare, 61–90 hp

Examinator: Laila Nielsen

Ämneslärarutbildningen
Vårterminen 2019

SAMMANFATTNING

Jenny Mousa

Historiebruk som vapen – En studie om IS historiebruk i tidskrifterna Dabiq & Rumiyah **The use of history as a weapon - A study about IS use of history in the journals Dabiq & Rumiyah**

Antal sidor: 45

I den här studien presenteras undersökning som gjorts inom ramen för ett historiebruk med fokus på IS tidskrifter, där en textanalytisk undersökningsmetod har legat till grund för studien. Syftet med denna analys har varit att undersöka Islamiska statens historiebruk i tidskrifterna Dabiq och Rumiyah med tonvikt på dess motståndare.

Frågeställningar som denna studie har behandlat sammanfattas enligt följande:

- Hur använder IS historien för att rättfärdiga sitt handlande gentemot sina motståndare?
- Hur och vilka framställs som motståndare i IS tidskrifter?
- Vilka kopplingar finns det i IS tidskrifter mellan vår nutid och händelser i vår dåtid?

Studien har visat hur IS historiebruk har påverkat synen på motståndarna. Med IS tidskrifter har det historiska vapnet kunnat användas genom historiska texter, händelser, ord samt personer. Således har IS skräck-propaganda påverkat individens tolkning av historiska källor där *haditherna* samt Koranens relevans har bidragit till motståndarnas exekution. Med hjälp av historia kan organisationen ifrågasätta motståndarnas tro för att stärka sin egen ideologi. Artiklarna använder historiska ord för att stärka föraktet men även bygga upp en gemensam tradition där historiebruket rättfärdigar handlandet mot motståndarna. Resultatet visar att motståndarbilden består av korsfarare, shiamuslimer, *murtaddin* samt *mushrikin* som med hjälp av ett historiebruk ur islams historia stärker IS identitet samt tillväxt.

Sökord: is, jihad, kuffar, korsfarare, koran, hadith, dabiq, rumiyah, shia, murtadd, mushrikin,

Postadress

Högskolan för lärande
och kommunikation (HLK)
Box 1026
551 11 JÖNKÖPING

Gatuadress

Gjuterigatan 5

Telefon

036–101000

Fax

036162585

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Syfte och frågeställningar	4
3	Metod	4
3.1	Metod.....	4
4	Källmaterial	5
4.1	Materialbeskrivning.....	6
4.1.1	Historiska källor	7
4.2	Urval & avgränsningar.....	8
5	Tidigare forskning.....	9
5.1	Islamiska statens utveckling & expansion.....	9
5.2	Islamiska statens propagandastrategi	11
5.3	Islamiska statens historiska våldsmetoder.....	13
5.4	Islamiska statens sätt att bruka historia	14
6	Teoretisk ansats	15
6.1	Historiebruk	15
6.2	Ett religiöst historiebruk som drivkraft.....	18
7	Bakgrund.....	19
7.1	Islamiska staten.....	19
7.1.1	Motståndare	21
8	Undersökning.....	23
8.1	Korsfararna i tidskrifterna Dabiq & Rumiyah.....	24
8.2	Shiamuslimerna i tidskrifterna Dabiq & Rumiyah	28
8.3	Murtaddin & mushrikin i tidskrifterna Dabiq & Rumiyah.....	31
9	Analys.....	35
9.1	Hur använder IS historien för att rättfärdiga sitt handlande gentemot sina motståndare?	35
9.2	Hur och vilka framställs som motståndare i IS tidskrifter?	36
9.3	Vilka kopplingar finns det i IS tidskrifter mellan vår nutid och händelser i vår dåtid?.....	37

10	Diskussion.....	39
11	Vidare forskning	43
12	Källor och litteratur.....	44

I Inledning

Sedan Islamiska staten (IS) juni 2014 bestämde sig för att utropa ett islamiskt kalifat skedde en utveckling som fick en stor medial uppmärksamhet världen över. Världen har velat se ett slut på den sunnitiska terroristgruppen ända sedan de med våld tog kontroll över stora delar av Irak och Syrien. Vapen är centralt i krig men det som är vetenskapligt intressant är det historiska vapnet IS använder sig av. Deras användande av historieskrivningen ses som ett historiskt vapen och bidrar till en större makt över vår nutid.

Vidare har IS propaganda vuxit i omfång med hjälp av media, där de dagligen visar hur IS rekryterar krigare från hela världen för att eliminera dess motståndare. I svensk media får man ta del av bilder på rädda flyktingar, IS militära operationer samt hur de utövar sin religion. Februari 2015 distribuerades en videofilm på nätet som visade hur IS soldater klädda i svart höll i vapen och hotade män i orangeklädda uniformer. Männerna i orangeklädda uniformerna tilltalades som ”korsfararna” och skulle straffas då de ansågs ha visat en illvilja mot islam samt muslimer.¹ Således är propagandaspridningen en vital ingrediens för IS överlevnad och har bidragit till IS framgångar. Med hjälp av deras egna tidskrifter *Dabiq* och *Rumiyah* kan IS sprida sin skräck-propaganda och rekrytera fler soldater men även ge läsarna kännedom om deras ideologi. De använder sig av historien för att motivera sitt handlande gentemot sina motståndare där åtskilliga historiska exempel på brutalt våld ger en fungerande effekt för deras kalifat. Historien har alltså en övergripande roll då de använder sig av historiska ord, historiska personer och historiska skeenden för att skapa en bild som rättfärdigar deras handlande.

Denna studie syftar till att undersöka Islamiska statens historiebruk i tidskrifterna *Dabiq* och *Rumiyah* med tonvikt på motståndarna som består av *kuffar* (de otrogna, icke troende). *Kuffar* omfattar samtliga grupper; *Crusaders* (korsfarare), *Rafidab* (shiamuslimer), *murtaddin* (förrädare, det vill säga en före detta muslim som övergett islam) samt *mushrikin* (månggudadyrkare). Som det framgår av tidigare forskning har motståndarna inom IS tidskrifter *Dabiq* samt *Rumiyah* inte undersökts tidigare, vilket motiverat min studie. Förhoppningen är att denna analys av IS tidskrifter kan bidra till ny kunskap om hur motståndarna framställs samt hur IS historiebruk rättfärdigar deras handlande.

¹ Sami Moubayed, *Under den svarta fanan*. Stockholm 2016, s. 9.

2 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att undersöka Islamiska statens historiebruk i tidskrifterna Dabiq och Rumiyah med tonvikt på dess motståndare.

Frågeställningar som denna studie kommer att beröra är följande:

- Hur använder IS historien för att rättfärdiga sitt handlande gentemot sina motståndare?
- Hur och vilka framställs som motståndare i IS tidskrifter?
- Vilka kopplingar finns det i IS tidskrifter mellan vår nutid och händelser i vår dåtid?

3 Metod

I detta avsnitt redovisas studiens metod vald med hänsyn till syfte samt frågeställningar. Jag redogör även för studiens metod gällande, genomförande, litteratursamling, vilket urval som använts samt analys.

3.1 Metod

När ämnet för denna undersökning bestämdes valde jag att enbart koncentrera mig på IS primära texter som består av deras tidskrifter Dabiq och Rumiyah och ingen övrig litteratur. På grund av att IS använder sig av Koranen och olika *hadith*er (islamiska berättelser och traditioner som berättar vad profeten Muhammed sade och gjorde) finner jag det viktigt samt angeläget att även inkludera dessa i min undersökning. IS motståndare ser jag som betydelsefullt att lyfta fram, speciellt då de brukar historien för att legitimera sitt handlande. Min studie har en kvalitativ ansats där källmaterialet är Islamiska statens propaganda texter.

Vidare har en textanalytisk metod varit grundläggande för att uppnå mitt syfte då den används för att tolka och analysera olika sorters texter som till exempel tidskrifter. Fokus i denna studie har enbart varit att analysera samt sammanfatta IS texter med hjälp av en textanalytisk metod där bilder har uteslutits på grund av att omfånget inte ska bli för stort. Ett urval av IS texter har således varit vitala för att kunna fokusera på väsentlig text då målet enbart har varit att besvara frågeställningarna samt synliggöra Islamiska statens historiebruk.² Det finns olika sorters textanalyser som bär med sig olika funktioner och den jag har valt att fokusera mig lite närmre kring är propagandanalys. Propagandans syfte brukar oftast bygga på något ekonomiskt, ideologiskt eller socialt vilket är

² Michael Stausberg & Steven Engler (red.), *The routledge handbook of research methods in the study of religion*, Oxon, Abingdon 2011, s. 109–117.

centralt i min undersökning då den består av IS propagandatidskrifter. En propagandaanalys används även för att undersöka vilka metoder en text använder sig av för att få fram sitt budskap och har fyra sätt att verka på: 1) budskapet förenklas, 2) budskapet förstärks, 3) ord som väcker onödiga tankar tas bort och 4) man döljer det som inte får synas. Utan dessa fyra drag i en text blir det svårt att använda propaganda för att övertyga andra och skaffa sig makt över andra människors tankar samt känslor. Det som även utmärker propaganda är framför allt att den inte har öppna frågor och suggererar hellre än resonerar vilket betyder att människors åsikter kan styras. Med hjälp av en propagaandaanalys har jag kunnat undersöka Islamiska statens propaganda texter för att avslöja hur den manipulerar och styr människors reaktioner.³

Trots att en kvalitativ forskningsstrategi är induktiv, tolkande och konstruktionistisk till sin art kan den kvalitativ metoden också ta sin utgångspunkt i en teori, vilket innebär att det empiriska materialet samt teorin är premissen i denna studie.⁴ Källmaterialet består av IS texter där historiebruket i förhållande till deras motståndare ses och används i syfte att försvara sitt handlande. Jag söker därför efter IS egna beskrivningar beträffande deras motståndare, historiska texter, historiska ord samt historiska händelser då avsikten är att fånga hur historiebruket har använts i vår nutid.⁵

Slutligen sker en analys och granskning med hjälp av Koranen och *haditherna* för att få en djupare förståelse kring de bakomliggande motiven.⁶ Ett urval i Koranen och *haditherna* ser jag som betydelsefull för att finna IS olika motståndare och de historiska källorna i deras texter. IS hänvisar kontinuerligt till dessa historiska källor vilket har bidragit till att jag enbart läst de *suror* (kapitel i koranen) samt *hadither* som behandlar och fokuserar sig på *kuffar*, *crusaders*, *rafidah*, *murtaddin* och *musbrikin* för att omfånget inte ska bli för stort.

4 Källmaterial

I detta kapitel redovisas material, avgränsning och en materialbeskrivning som ligger till grund för historiebrukets funktion samt spridningen gällande Islamiska statens ideologiska budskap.

³ Lennart Hellspong, *Metoder för brukstextanalys*, Lund 2001, s. 125–126.

⁴ Alan Bryman, *Sambällsvetenskapliga metoder*, Malmö 2011, s. 340.

⁵ Jonas Hinnfors, Ulfs Bjereld och Marie Demker, *Varför vetenskap?: om vikten av problem och teori i forskningsprocessen*, Lund 2009, s. 117.

⁶ Bruce Lincoln, *Holy terrors: thinking about religion after September 11*, Chicago 2006, s. 62–67.

4.1 Materialbeskrivning

Fastän det många gånger inte finns någon titel eller författare till både *badith*er samt enstaka tidskrifter har de ändå behandlats i undersökningen på grund av att *baditherna* utgör en vital del i Islamiska statens argument. Utöver bristen på författare är tidskrifterna ändå välgjorda och innehåller beskrivningar av historiska platser, historiska personer samt historiska händelser & byggnader. Tidskriften Dabiq har fått namnet efter en stad i norra Syrien som symboliserar platsen där domedagen mellan *kuffar* och muslimerna ska inträffa. Dabiq gavs ut 2014 och användes fram till och med 2016 då tidskriften Rumiyah tog över. Således ersätter Rumiyah tidskriften Dabiq och ett namnbyte sker på grund av att IS förlorade kontrollen över staden Dabiq under 2016.⁷ Rumiyah betyder Rom på arabiska och namnet har en stark koppling till en *hadith* som lyfter fram när profeten Muhammed spred sitt budskap beträffande att muslimerna ska erövra både Konstantinopel samt Rom. Det historiska namnet ger IS ett gynnsamt tillfälle att marknadsföra sig globalt då de 2016 började förlora territorium i både Syrien samt Irak och refererar till Rom som en symbol för västvärlden samt de kristna. Alltså finns det inga större skillnader mellan tidskrifterna förutom att det skett en uppdatering och ett namnbyte.⁸

Trots att IS tidskrifter även finns på ett flertal andra språk har jag ändå valt att läsa texterna på engelska. Islamiska statens fokus är att sprida sin propaganda till hela världen, vilket innebär att engelska språket blir centralt och i synnerhet anpassad till en europeisk publik.⁹ Dock finner jag även en viss problematik kring de arabiska inslag som förekommer i de engelskspråkiga artiklarna som försvårar textanalysen ytterligare. Eftersom många ord har en historisk laddning räcker det inte med att översätta ordet från arabiska till engelska, utan en djupare kunskap kring språk, historia och kultur måste besittas. Alltså kan det vara begrepp på arabiska som har sitt ursprung i Koranen samt *badith*er. En läsare som inte kan arabiska språket förmodas avkoda innehållet istället. Detta har emellertid inte påverkat studien remarkabelt då jag kan arabiska och ser det som en vital tillgång för min undersökning.

Med hjälp av en textanalytisk metod har jag analyserat IS tidskrifter gällande beskrivningarna av historiebruket där sex nummer i Dabiq innefattar 13 artiklar och 7 nummer i Rumiyah innefattar 11 artiklar. Följande artiklar har använts i studien:

⁷ "Khalifah declared" I Dabiq - *The return of Khalifah*, nr 1, Safar, s. 4.

⁸ "Towards the major of Dabiq" I Rumiyah, nr 3, Safar, s. 26.

⁹ Abdel bari Atwan, *Islamic state: The digital caliphate*. Oakland California 2015, s. 174.

Dabiq nummer 1 består av artiklarna ”The world has divided into two camps” samt ”Islamic state news” skrivna av Ramadan.

Dabiq nummer 2 - ”The flood of the mubāhalah” samt ”Islamic state news” skrivna av Ramadan.

Dabiq nummer 3 - ”Hijrah from hypocrisy to sincerity ” skriven av Shawwal.

Dabiq nummer 4 - ”Reflections on the final crusade”, ”Indeed your lords is ever watchful”, ”My provision was placed for me in the shade of my spear” samt ”Islamic state report” skrivna av Dhul-Hijjah.

Dabiq nummer 5 - ”Islamic state reports” skriven av Muharram.

Dabiq nummer 7 - ”Islam is the religion of the sword not pacifism”, ”The burning of the murtadd pilot” samt ”The extinction of the grayzone” skrivna av Rabi’ Al-akhir.

Rumiyah nummer 1 - ”Stand and die upon that for which your brothers died” skriven av Dhul-Hijjah.

Rumiyah nummer 3 - ”This is what Allah and his messenger promised us” och ”The weakest house is that of a spider” skrivna av Safar.

Rumiyah nummer 5 - ”The flames of justice” och ”Islamic state reports” skrivna av Rabi al-Akhir samt Muharram.

Rumiyah nummer 6 - ”And do not weaken in pursuing the enemy” skriven av Jumada al-Ula.

Rumiyah nummer 10 - består av artiklarna ”Military and Covert Operations” och ”The murtadd taliban movement” skrivna av Ramadan.

Rumiyah nummer 11 - ”Important advice for the mujahidin” och ”And when the believers saw the confederates” skrivna av Shawwal.

Rumiyah nummer 13 - ”The rule of the shariah not the rule of jahiliyah” och ”Important advice for the mujahidin” skrivna av Dhul-Hijjah.

4.1.1 Historiska källor

Koranen används som en historisk källa av IS och innehåller 114 kapitel (suror) som är ordnade efter längd och sammanställdes efter Muhammeds död år 650. När Ängeln Gabriel uppenbarade sig för profeten Muhammed för att på *Allabs* (Gud) uppdrag meddela honom att han skulle bli profet, läste ängel Gabriel ur en himmelsk bok som enligt islamsk tro kom att kallas för Urkoranen. Denna text uppenbarades muntligt och anses vara *Allabs* tal som förmedlar visdom. Koranen kom att bli en helig skrift för muslimer där *Allabs* olika budskap är centrala och återkommer i alla *suror*.

Således är budskapet om *Allah* ett centralt tema i Koranen där människan har fått livet som gåva men även att en dom väntar alla.¹⁰

Fastän Koranen i första hand är religiös och skriven på arabiska finns den även i fler översättningar där texterna ses som tolkningar av Koranens budskap.¹¹ Trots att det finns *suror* som framhäver vikten av jämställdhet genomsyras budskapen i ett patriarkaliskt tänkande då budskapen vänder sig till män och inte kvinnor.¹² Huvudbudskapet inom Koranen är monoteistisk vilket innebär att människorna med hjälp av islam enbart ska dyrka *Allah* och ingen annan Gud.¹³

Avslutningsvis används även *hadither* som historiska källor enligt IS. Trots att Koranen är islams heliga skrift såg Muhammeds anhängare honom som ett ideal då Muhammed enligt islam är *Allahs* sista profet. Detta resulterade i att Muhammeds *sunna* ("tradition", hur profeten Muhammed levde) är en ledstjärna för hur muslimerna ska leva. *Sunnan* består av en rad olika småberättelser om Muhammeds liv under 800-talet och framåt.¹⁴ Dessa berättelser heter *hadither* och sammanställdes till en rad samlingar som ska ligga till grund för att leva ett liv som en rättfärdig muslim. Trots att Koranen är central inom islam är Muhammeds *sunna* lika signifikant.¹⁵ I dessa *hadither* skildras det hur Muhammed levde ett vardagligt liv där både religiösa, politiska och sociala åsikter uppträder vilket ligger till grund för sharia lag.¹⁶ Det som skiljer Koranen och *haditherna* åt är att *haditherna* granskas noga då tillförlitlighet och trovärdigheten ska värderas. Det förekommer alltså både sanna och falska *hadither* där trovärdigheten värderas antingen lågt eller högt. Värderingsprocessen är svår och innebär att *hadither* är enkla att förvränga och förfälska då de inte förkastas utan det är upp till varje muslim att avgöra om det är något att följa eller inte.¹⁷

4.2 Urval & avgränsningar

Undersökningen har avgränsats till IS primära texter som består av tidskrifterna Dabiq och Rumiyah då de är centrala för mina frågeställningar. För att få fram kärnan i IS texter har jag valt att inte inkludera någon tidigare forskning i mitt resultat utan enbart använt mig av tidskrifterna Dabiq och Rumiyah. Eftersom en vital del av IS texter innefattar Koranen samt *hadither* görs även en avgränsning i dessa historiska källor där enbart *suror* som lyfter fram motståndarna har använts.

¹⁰ Christer Hedin, *Islams historia: tro och traditioner genom tiderna*, Stockholm 2010, s. 17–25.

¹¹ Hedin 2010, s. 9–10.

¹² Hedin 2010, s. 36.

¹³ Hedin 2010, s. 17–18.

¹⁴ Hedin 2010, s. 12.

¹⁵ Hedin 2010, s. 29.

¹⁶ Hedin 2010, s. 50–51.

¹⁷ Hedin 2010, s. 29 och 48.

Jag är medveten om att IS gör ett urval av verser från dessa historiska texter för att stärka sina budskap, vilket kan anses vara problematiskt då uteslutandet av vissa verser ur Koranen precis innan och efter inte ger en tydlig helhetsbild utan blir öppen för en ännu större tolkning.

För att undersökningen ska bli så direkt som möjlig har jag även valt att inte översätta citaten från engelska till svenska på grund av att översättningen kan många gånger avvika från originaltexten. Jag har heller inte valt att analysera bilder på grund av undersökningens omfång då IS tidskrifter består av sammanlagt 28 nummer. De nummer jag valt att analysera är nummer 1–5 och 7 i Dabiq samt nummer 1, 3, 5–6, 10–11 och 13 i Rumiyah.

Vidare har det behövts en bearbetning av materialet för att kunna besvara frågeställningarna. Jag har valt att analysera nummer 1–5 och 7 i tidskriften Dabiq samt nummer 1, 3, 5–6, 10–11 och 13 i Rumiyah. Urvalet gällande artiklarna gjordes innan påbörjad läsning för att enbart finna de artiklar som behandlar motståndarna. Således har sökord som bland annat *kuuffar*, *crusaders*, *shia*, *mushrikin*, *hadith* och *Quran* varit nödvändiga för att finna IS grundtankar gällande motståndarna i artiklarna.

5 Tidigare forskning

Huvuddelen i detta kapitel består av tidigare forskning kring Islamiska statens utveckling samt expansion. Därefter har tidigare forskning använts i syfte att redogöra för relevant forskning på området och synliggöra hur studien förhåller sig till forskningsläget. Kapitlet avslutas med en redogörelse om Islamiska statens historiebruk som syftar till att beskriva organisationens faktiska historieanvändning och dess betydelse.

Redogörelsen av tidigare forskning delas in i fyra kategorier för att förtydliggöra deras relevans kopplat till uppsatsen och består av följande: Islamiska statens utveckling & expansion, Islamiska statens propagandastrategi, Islamiska statens historiska våldsmetoder samt Islamiska statens sätt att bruka historia.

5.1 Islamiska statens utveckling & expansion

Jihadistexperten Charles Lister har använts som tidigare forskning för att ge en inblick i Islamiska statens utveckling samt expansion. Lister redogör i boken *Profiling the Islamic State* (2014) för Islamiska statens rötter samt utveckling som går tillbaka till 1999 fram till och med 2014, och menar att trots att Islamiska staten har utmanats militärt främst från amerikanernas sida har organisationen

lyckats bestå samt expandera.¹⁸ Vidare anser Lister att IS har blivit en mer framgångsrik organisation än al Qaida då de expanderade kraftigt fram till och med 2014 på grund av en avsiktlig metodisk strategi. Denna strategi går ut på att främja en ständig sekterisk konflikt, dra nytta av politisk svaghet samt bruka en effektiv och brutal militär makt. Genom att utnyttja och förvärva Iraks samt Syriens instabilitet och försvagning har IS kunnat få en större militär kraft, fler rekryter samt vitala ekonomiska resurser.¹⁹

Lister lyfter även upp en annan aspekt, nämligen sociala medier som är en av IS viktigaste styrkor och bidrar på så viss med ny kunskap på området.²⁰ Sociala medier är en effektiv metod för att rekrytera nya medlemmar, kontrollera territorium samt informera om det nya kalifatet.²¹ Den internationella medieuppmärksamheten som Islamiska staten har fått, har bidragit till en större tillväxt där de senare brukat uppmärksamheten till sin fördel genom att exempelvis använda sig av en engelskspråkig tidskrift, nämligen Dabiq. Detta för att främja idén om det nya kalifatet på en mer internationell nivå då Dabiq är designad och publicerad på engelska för att locka till sig fler rekryter.²²

För att förtydliggöra och förstå Islamiska statens uppkomst har även *The Islamist Phoenix: The Islamic State and the Redrawing of the Middle East* författad 2014 av terroristexperterna Loretta Napoleoni använts. Genom att använda sig av ”rädslans propaganda” mot sina motståndare har IS kunnat växa samt bibehålla drömmen om ett globalt kalifat som ska bestå av sharia lagar. Vidare ger Napoleoni en solid förståelse av historia samt sociala komplexiteter till IS uppkomst där västvärldens engagemang i Mellanöstern under det senaste århundradet har påverkat deras framväxt. Organisationen har lyckats marknadsföra sig själv med hjälp av gulfstaterna samt sociala medier för att sprida ett kraftfullt budskap till den muslimska världen, där de menar att tiden är inne för kalifatets återkomst. Således är det inte många sunnimuslimer som ser IS som en väpnad grupp, utan snarare som en ny politisk enhet som har återuppstått ur askan efter krig.²³ Enligt Napoleoni är IS även en av de första terroriströrelser som strävar efter modernitet vilket bidragit till ny kunskap för studien då modernitet ligger till grund för deras framgångar. Detta innebär att IS inte har använt sig av ett

¹⁸ Charles Lister, *Profiling the Islamic State*, Brookings Doha Center 2014, s. 6.

¹⁹ Lister 2014, s. 30.

²⁰ Lister 2014, s. 38.

²¹ Lister 2014, s. 3 och 13.

²² Lister 2014, s. 24–24.

²³ Loretta Napoleoni, *The Islamist Phoenix: The Islamic State and the Redrawing of the Middle*, Stockholm 2014, s. 15–19.

traditionellt krig utan mer av en modern variant som bygger på att sponsorer och olika väpnade grupper har använts till organisationens fördel för att etablera egna territoriella fästen.²⁴

Boken *The ISIS Apocalypse: The history, strategy, and doomsday vision of the Islamic State* författad 2016 av islamspecialisten William McCants syftar till att förklara hur Islamiska staten brukar samt missbrukar islam för att locka tusentals anhängare för att strida mot deras motståndare. Enligt McCants har IS lyckats expandera genom att vara hänsynslösa, mer apokalyptiska och ägnat mer tid åt att bygga upp en islamisk stat än sina konkurrenter. IS kombinerar två kraftfulla men motsägelsefulla idéer, nämligen återuppträdandet av det islamiska riket samt världens ände. Dessa föreställningar skapar ett budskap som bildar en strategi för att inspirera samt locka till sig fler soldater. IS har ett konventionellt tänkande kring hur man ska vinna krig samt vinna rekryter för att upprätta *Allahs* rike på jorden, det vill säga kalifatet.²⁵ Enligt McCants ignorerar IS profeten Muhammeds budskap trots att de är en grupp som är emot nya religiösa idéer och är besatta av att skapa en stat baserad efter profetens exempel. De förvränger och ignorerar profetens budskap när budskapen anses vara otillräckliga samt oanvändbara för att förstärka sitt varumärke. När budskapet används exempelvis som en slogan för att påvisa Islamiska statens grymhet förstärks budskapet och representeras som profetens metod. IS använder även olika slogans som satir för att öka och stärka sitt varumärke, vilket leder till att de gör allt i sin makt för att inte åtskilja sin slogan från dess grymhet.²⁶

5.2 Islamiska statens propagandastrategi

Islamic State: the Digital Caliphate författad år 2015 av journalisten samt författaren Abdel Bari Atwan, är ytterligare en studie som lyfter fram hur terroristorganisationen uppstod och hur de kombinerar olika tekniker för att sprida sitt budskap runt om i världen. Atwans forskning är baserad på exklusiva intervjuer med IS medlemmar som beskriver Islamiska staten och dess strategier där de med hjälp av sociala medier (twitter och facebook) samt 1000 år gammal ideologi kan sprida sitt budskap för att rekrytera fler soldater.²⁷ Fokus ligger i att locka till sig fler anhängare med hjälp av internet för att sprida och diskutera islam och synliggöra ”sanningen” kring *jihad*.²⁸ Atwan används i studien för att förklara Islamiska statens digitala teknik. Utan den digitala tekniken skulle Islamiska staten inte kunna rekrytera en så stor armé på så kort tid än mindre överleva och expandera.²⁹ Atwan

²⁴ Napoleoni 2014, s. 14–15.

²⁵ William McCants, *The ISIS Apocalypse: The history, strategy, and doomsday vision of the Islamic State*, Picador USA 2016, s.1–3.

²⁶ McCants 2016, s. 126–128.

²⁷ Atwan 2015, s. 10 och 15–18.

²⁸ Atwan 2015, s. 23.

²⁹ Atwan 2015, s. 9.

lyfter även fram att trots att IS är militärt svagare än många av de andra staterna på grund av att de saknar vapen som till exempel, långdistansmissiler och luftförsvarsvapen har de en aggression, viljestyrka och soldater som är villiga att dö genom självmordsattacker.³⁰

Ännu en bok som lyfter upp IS propagandastrategi är *The virtual "Caliphate": Understanding Islamic State's Propaganda Strategy*, författad 2015 av forskaren Charlie Winter. Enligt Winter bearbetar IS all material noggrant innan de lägger ut bilder, videofilmer eller texter på olika medier så att rätt propaganda kommer ut till rätt publik. I samband med IS grundande startades även ett intresse för *jihadistisk* propaganda som bygger på att eliminera motståndarna samt sälja slavar. Med hjälp av dessa handlingar har IS således lyckats fånga de internationella mediernas intresse, vilket inte är en slump utan ett resultat av en varumärkesstrategi som har planerats noggrant för att sprida propagandan till en ännu större publik.³¹ Winter belyser även att Islamiska statens användning av propaganda inte var en metod för att implantera nya idéer utan var en metod för att sammanfatta samt kristallisera dessa idéer. Idéerna fanns redan där, de skulle bara förstärkas och utvecklas.³² Ju blodigare desto effektivare propaganda vilket innebär att propagandan även är skraddarsydd för dess motståndare som befinner sig lokalt, regionalt samt internationellt. Vanligtvis är målet att försvaga samt skrämja motståndarna men propagandan är även till för att polarisera samt provocera motståndarna. För jihadistgrupper är det positivt att strida mot "anti-Sunnitiska" krafter, oavsett om motståndarna är korsfarare eller sionister och de motiverar sin handling med hjälp av historien så att de får stöd av lokalbefolkningen.³³

Alltför ofta finns det en konsensus att Islamiska statens propaganda enbart bygger på och slutar med brutalitet. Winter konstaterar att detta inte är fallet vilket bidrar med ny kunskap till studien då han menar att det politiska budskapet inom IS propaganda innefattar fler faktorer än bara brutalitet så som; barmhärtighet, avrättningar, militära operationer, träningar och självklart en apokalyptisk utopi.³⁴ Trots att rädsla säljer och att IS brutalitet är otvetydig är det felaktigt att förstå organisationens propagandastrategi som enbart genom våld. De anpassar sin propaganda för rätt publik vilket innebär att en omvänd propaganda inte alls är relevant för västmedier, då den fokuserar på en vanlig "vardag" med administrativa insatser i kalifatet istället för våld och rädsla. Trots

³⁰ Atwan 2015, s. 226.

³¹ Charlie Winter, *The Virtual 'Caliphate': Understanding Islamic State's Propaganda Strategy*, London 2015, s. 10.

³² Winter 2015, s. 10–15.

³³ Winter 2015, s. 33.

³⁴ Winter 2015, s. 18–22.

att den administrativa delen är minst lika viktig att lyfta fram för deras varumärke anpassas propagandan istället efter deras publik.³⁵

5.3 Islamiska statens historiska våldsmetoder

Terroristexperten Jarret Brachman (2009) skildrar i boken *Global jihadism: theory and practice* om en global *jihadistisk* praxis där tre händelser under 1979 påverkade tillväxten av en global jihadism. Dessa tre händelser består av följande: den iranska revolutionen, sovjetunionernas invasion av Afghanistan samt övertagandet av moskén i Mekka av saudislamiska olikänkare. Brachman används i studien på grund av att han analyserar händelsernas inverkan och menar att dessa historiska händelser har haft en effekt på de efterföljande *jihadisterna* samt ideologerna, då de med hjälp av olika händelseförlopp rättfärdigar sitt handlande. Brachmans tankar bidrar med ny kunskap på området då man får en klar bild över vad terrorism innebär och att det finns dramatiska skillnaderna mellan muslimer beroende på var i världen de kommer ifrån. Utan en kulturell, historisk och social bild över den *jihadistiska* tanken är det omöjligt att förstå och utveckla motstrategier för att avslöja och besegra rörelsen.³⁶

Vidare förklarar Brachman tre sammanhängande faktorer till jihadiströrelsens uthållighet för att förstå hur de fortsätter samt lyckas genomföra nya terroråd. Den första faktorn bygger på *jihadisternas* historiska budskap som bidrar till en enighet och skapar polarisering både lokalt och globalt. Den andra faktorn innebär att *jihadister* kontinuerligt överför nya strategier, metoder samt kunskap till varandra för att kunna motverka de nya säkerhetsåtgärder som sätts in mot rörelsen. Och den tredje faktorn behandlar amerikanska invasionen av Irak som skapade en destabiliserad stat med ett maktvakuum där jihadiströrelsen kunde operera fritt.³⁷ Avslutningsvis menar Brachman att *jihadisterna* anser att Islam är under hot från omvärlden som består av judar, zionister, korsfarare samt förrädare. Förrädarna består av regimerna i Mellanöstern medan korsfarare består av de kristna i västvärlden.³⁸ Uppfattningen kring hotet från omvärlden är en vital grund i *jihadisternas* ideologi för att skapa en gemenskap och ett förakt mot motståndarna. Föraktet mot västvärlden sprids med hjälp av internet, videofilmer och böcker där olika *hadith* brukas för att förstärka propagandan samt den globala rörelsen.³⁹

³⁵ Winter 2015, s. 32.

³⁶ Jarret Brachman, *Global jihadism: theory and practice*, Routledge, London 2009, s. 6–7.

³⁷ Brachman 2009, s. 10.

³⁸ Brachman 2009, s. 81–82.

³⁹ Brachman 2009, s. 10–12.

5.4 Islamiska statens sätt att bruka historia

Forskaren Lisa Kaati har med undersökningen *Det digitala kalifatet, en studie av islamiska statens propaganda* från FOI (totalförsvarets forskningsinstitut) författad 2017 använts i denna studie. Hennes kapitel ”religiösa begrepp och tolkningar” har använts till studien för att synliggöra hur IS brukar historia för att rättfärdiga sitt handlande gentemot motståndarna. Kaatis undersökning bidrar även med ny kunskap om de historiska källornas betydelse för Islamiska statens existens. *Salafismen* är grunden till IS ideologiska tradition och enligt Kaati är utgångspunkten i traditionen islam, en samling av kulturella ”resurser” som används av olika deltagare i hopp om att dela och övertyga andra personer med samma religiösa tradition.⁴⁰ Kaati anser att det finns en arsenal av historiska ”resurser” till IS förfogande som brukas i syfte att splittra olika grupper genom att exempelvis peka ut motståndarna, där ord som bland annat består av *murtadd* och *kuffar* har alla en historisk bakgrund. Och fastän de historiska källorna är desamma över tid, förändras uppfattningen och bruket av dem då vissa ord blir essentiella för tolkningskonflikter.⁴¹

Ännu en analys kring islam och dess historiebruk har bearbetats för att förklara hur IS använder historien. I boken *Islam och politik* författad 2011 av religionshistorikerna Göran Larsson och Susanne Olsson (red.), redogör jag för kapitlet *al-Zarqawis anti-shiitiska retorik* författat av forskaren Philip Halldén.

Halldén bidrar med ny kunskap på området då han använder sig av filosofen Friedrich Nietzsche (1887–1900) för att synliggöra historiebruket hos IS. Nietzsches tankar bygger på att historia kan såväl vara brukbart som farligt beroende på hur man använder sig av den. Han förordar en balans mellan ett historiskt minne och en ”aktiv” glömska där människan måste även kunna glömma det förflutna för att gå vidare i livet och utvecklas. Enligt Halldén är den monumentalhistorieskrivningen relevant för att förstå jihad-retoriken då den avser att förklara hur historien används. Den monumentalhistorieskrivningen i Nietzsches modell är alltså ett sätt att använda historien för att till exempel hitta förebilder. Den tilltalar oftast människan som utkämpar en strid i sin samtid och använder inspiration samt historiska berättelser för att stärka sin identitet. Avsikten är även att inspirera andra medlemmar till efterliknelse samt handling men får dock ett skadligt samt destruktivt resultat om det hamnar i fel händer. Dessutom handlar det alltid om en ensidig historia inom den

⁴⁰ Lisa Kaati, *Det digitala kalifatet, en studie av islamiska statens propaganda*, Rapportsammanfattning 2017, s. 22–25.

⁴¹ Kaati 2017, s. 23–34.

monumentala funktionen som oftast bygger på en myt med tydliga distinktioner mellan hjältar och skurkar, där all historia som inte passar in i den idealiserade myten plockas bort.⁴²

Artikeln *Islam and Political Violence* författad 2015 av professorn och islamexperten John L Esposito avser att förklara de historiska källornas relevans för Islamiska statens existens. Esposito har bidragit med ny kunskap till området då han anser att islam är en religion vars heliga skrifter, historia samt tradition bygger på fred och våld. Majoriteten av de troende muslimer läser de våldsamma texterna i sina historiska sammanhang medan IS brukar dessa texter som motivering för sina handlingar i *Allahs* namn. Man kan alltså inte bortse från det faktum att *jihad* är djupt rotad i Koranen som IS använder fortlöpande.⁴³ Esposito lyfter även fram att konceptet *jihad* har en primär roll inom Koranen då den inte bara står för våld utan även för en andlig kamp vilket innebär att man ska leva ett bra liv med hjälp av *Allah*. Detta har dock missbrukats och används av bland annat IS för att legitimera, rekrytera samt inspirera sina nya anhängare.⁴⁴ I diskussion delen synliggörs även hur min studie förhåller sig till tidigare forskning; vilka likheter som finns och på vilket sätt studien bidragit med ny kunskap på området.

6 Teoretisk ansats

Ett historiebruksperspektiv som teoretisk utgångspunkt är relevant för min undersökning. Perspektivet har en historiebrukstypologi skapad av Klas-Göran Karlsson och Ulf Zander som ger förståelse för studiens fokus, nämligen Islamiska statens historiebruk i tidskrifterna *Dabiq* och *Rumiyah*. Vidare används även ett religiöst historiebruk sammanställt av Jakob Dahlbacka (2015) för att förstå studiens empiri då Karlssons typologi inte ger något stöd för religiöst historiebruk.

6.1 Historiebruk

Under 1980-talet fanns det en politisk samt samhällelig föreställning i Sverige om att historia inte var någon betydelsefull dimension för att förstå ett samhälle och dess framtid. Detta kom dock att förändras runt 1990-talet då ett multietniskt samhälle hade vuxit fram vilket även lockade fram ämnet historia. Samtidigt som de historiska problemen dök upp inom politiken kring frågor som identitet, ansvar och skuld skedde förändringar i det vetenskapliga tänkandet som kom att kallas för den språkliga och kulturella förändringen. På grund av dessa faktorer och forskningsfältets

⁴² Philip Halldén, "al-Zarqawi anti-shiitiska retorik", i Göran Larsson & Susanne Olsson (red.), *Islam och politik*, Lund 2011, s. 60–61.

⁴³ John L Esposito, *Political Violence*, Washington 2015, s. 1068–1069.

⁴⁴ Esposito 2015, s. 1071–1072.

framväxt blev historia en vital och meningsfull dimension. Nya historiedidaktiska begrepp så som historiemedvetande, historiekultur och historiebruk introducerades.⁴⁵

Inom den traditionella svenska förståelsen kan historia brukas för olika syften och på olika sätt av bland annat historiker och historielärare. Historiebruk är ett begrepp som synliggör människans sökande efter mål och består även av en rad olika typologin som varierar bland forskare.⁴⁶ Enligt Klas-Göran Karlsson och Ulf Zander (2014) kan historiemedvetande inte uteslutas när man studerar en individs historiebruk. Således sätts historiemedvetandet igång genom historiebruket när vi först förstår vad historia är och vad det kan vara. När historien värderas i ett samhälle kan historiemedvetandet med hjälp av diverse delar av historiekulturen även aktiveras och analyseras.⁴⁷

Trots att det finns många utmärkande aspekter för att förstå historiebruket så har jag valt att lyfta fram Karlssons typologi gällande historiebruk.⁴⁸ Även om Karlssons typologi har kritiserats för att vara fastlåst så fyller den en funktion och används som ett redskap för min studie för att visa olika brukargrupper med olika behov och intressen.⁴⁹ Typologin består av det vetenskapliga, det existentiella, det moraliska, det ideologiska bruket, icke-bruk samt politiskt-pedagogiskt historiebruket och sammanfattas enligt följande:⁵⁰

Det vetenskapliga historiebruket hittas i behovet av att upptäcka och rekonstruera. Det brukas främst av historiker och historielärare som försöker slå fast det historiska förloppet med hjälp av det vetenskapliga historiebruket för att kunna tolka det förflutna.⁵¹

Det existentiella historiebruket brukas av alla människor då bruket aktiveras av människans behov av att minnas eller glömma det förflutna. Alla människor har behovet av att orientera sig och känna stabilitet i ett samhälle vilket resulterar i att användandet av bruket skapar en orientering och förankring i livet. Med hjälp av ett existentiellt historiebruk kan människan använda historia för att förstärka sin identitet eller nationstillhörighet.⁵²

⁴⁵ Klas-Göran Karlsson & Ulf Zander (red.), *Historien är närvarande. Historiedidaktik som teori och tillämpning*, Lund 2014, s. 8.

⁴⁶ Klas-Göran Karlsson & Ulf Zander (red.), *Historien är nu. En introduktion till historiedidaktiken*, Lund 2004, s. 11–12 och 52–54.

⁴⁷ Karlsson 2014, s. 58.

⁴⁸ Karlsson 2004, s. 55–56.

⁴⁹ Jakob Dahlbacka, *Framåt med stöd av det förflutna: religiöst historiebruk hos Anders Svedberg*, Åbo 2015, s. 86.

⁵⁰ Karlsson 2014, s. 72.

⁵¹ Karlsson 2014, s. 72 och 78.

⁵² Karlsson 2004, s. 55–57.

Syftet med ett moraliskt historiebruk är att ge upprättelse eller försöka återställa de begångna orättvisorna som har skett mot utsatta grupper genom att bruka det inom historiekulturen. Vissa delar av historien ifrågasätts medan andra delar lyfts fram för att återupprätta orättvisor eller kritisera en politisk makt. Det moraliska historiebruket blir således användbart för de utsatta etniska grupperna för att bland annat få upprättelse men även för att kunna synliggöra det förflutnas misstag och ta lärdom av dessa.⁵³

Enligt Karlssons typologi är det intellektuella och politiska elitgrupper som är huvudaktörerna i det ideologiska bruket. Med hjälp av det ideologiska historiebruket kan man lyfta fram historia för att ifrågasätta andra människors ideologi eller för att stärka och rättfärdiga sin egen ideologi. Historien kan rationaliseras med hjälp av ett ideologiskt bruk för att kunna förklara och försvara orättvisor som skett i det förflutna. Somliga grupper kan pekats ut som ”de andra” på grund av att de är ett ”hinder” för ett förverkligande av ett hägrande idealsamhälle och därför måste undanröjas.⁵⁴

Icke-bruk är ett speciellt fall av det ideologiska historiebruket och kan uttryckas på olika sätt, nämligen genom tystnad, undvikande samt fördöljande. I ett ideologiskt avseende kan bruket ge möjlighet till att sortera bort eller förneka vissa delar av historien för att stärka sina egna ideologiska utopier.⁵⁵

Ett politiskt-pedagogiskt historiebruk jämför historiska händelser med nutiden för att framhäva likheterna vilket är olikt från det vetenskapliga bruket som lägger större tonvikt på att se skillnaderna. Dessa jämförelser görs oftast i politiska sammanhang för att förmedla ett visst budskap där det finns en koppling till det ideologiska bruket. Historia kan alltså användas och jämföras med hjälp av de emotionella, moraliska samt politiska tankarna för att ge bränsle i en politisk diskussion och väcka människors uppmärksamhet till att ta en viss politisk ställning.⁵⁶

Följaktligen menar Karlsson (2014) att vi inte får glömma bort att flera historiebruk kan samexistera beroende på syftet kring användandet samt att olika historiebruk är olika framträdanden i olika samhällen vid olika tider.⁵⁷

⁵³ Karlsson 2014, s. 73–74.

⁵⁴ Karlsson 2014, s. 74.

⁵⁵ Karlsson 2014, s. 75.

⁵⁶ Karlsson 2004, s. 63–64.

⁵⁷ Karlsson 2014, s. 78.

6.2 Ett religiöst historiebruk som drivkraft

För att framhäva en historisk användning har jag utformat ytterligare en kategori, nämligen religiöst historiebruk skriven av Jakob Dahlbacka (2015). I ett religiöst sammanhang brukas historien oftast av religiösa aktörer som befinner sig i en religiös gemenskap vilket skiljer den från andra historiebruk då den fyller en viss funktion och kan användas av vem som helst.⁵⁸

Religiöst historiebruk har liknande drag av Karlssons existentiella historiebruk då de utgör samma funktion kring det individuella samt kollektiva identiteter och minnen.⁵⁹ Således skapas det en samhörighet för religiösa medlemmar där religionen ses som en metod som styr individens känsla gällande tillhörighet till en känsla fylld med tro. De religiösa medlemmarna ser sig själva som en del av den ursprungliga traditionen liknande pusselbitar som har gemensamma minnen med hjälp av dåtiden, nutiden samt framtiden vilket förstärker deras identitet och bidrar till en större gemenskap. Med hjälp av sin tillhörighet till religionen upplever individen inte bara samhörighet med andra människor i vår nutid utan upplever även en gemenskap med bortgångna samt framtida trosutövare. Pusselbitarna av minnen binder alltså ihop den enskilda människan vilket bidrar till att historiebruket fungerar som en gemenskap men även en användning för utanförskap.⁶⁰

Vidare menar Dahlbacka att religiösa grupper utvecklar sin identitet med hjälp av ett kontinuerligt återberättat narrativ som hänvisar till särskilda händelser i det förflutna. Religiösa minnesgemenskaper bygger upp sin identitet kring detta narrativ då den har en mer övertygande samt betydelsefull påverkan på anhängare av en viss tradition. Samlingsbegreppet för minnesgemenskap är ”cultural texts” och innefattar inte enbart texter samt skrifter utan även personer, platser samt händelser där kulturella texter skiljer sig från litterära texter. De litterära texterna skiljer sig från den enskilda läsaren medan den kulturella texten riktar sig till läsaren som en del av ett kollektiv. Således ges minnesgemenskapens narrativ en ovanlig plats när det uppträder i ett historiebruk. Historiebruket får inte bara en klarhet när man hänvisar till vissa händelser utan det får också en betydelse och en legitimitet åt argumentationen.⁶¹

Följaktligen består inte historiska händelser enbart av personliga minnen utan de består även av den gemensamma kulturella normen eller ett gemensamt historiemedvetande. Dahlbacka menar att historiebruket som använder speciella händelser och skrifter för att ge tyngd åt argumenten bör

⁵⁸ Dahlbacka 2015, s. 30–31.

⁵⁹ Dahlbacka 2015, s. 29.

⁶⁰ Dahlbacka 2015, s. 104–105.

⁶¹ Dahlbacka 2015, s. 91–92.

kallas för ”profetiskt historiebruk” och är uppdelad i två funktioner. Den första funktionen består av händelser eller skrifter som används för att stärka och rättfärdiga sina argument. Den andra funktionen består av övertygande händelser som anses vara profetiska alltså ett profetiskt historiebruk. Med hjälp av minnesgemenskapens kanon får människor framtidshopp vilket aktualiseras genom att hänvisa till profetian samt det förflutna.⁶²

Avslutningsvis lyfter Dahlbacka fram att det förflutna och vår samtid inte bara kopplas ihop med framtiden utan att en annan tidsdimension spelar roll för den religiösa minnesgemenskapen det vill säga ”evigheten”.⁶³ Historiebruket är kopplat till framtiden där religiösa minnesgemenskaper inger människor hopp om delaktighet och en ljusare framtid.⁶⁴

Genom att ta fasta på Karlssons och Dahlbackas teori skapas ett sorteringsverktyg och en möjlighet till en kvalitativ textanalys av IS historiebruk. Med dessa historiebruk är det möjligt att se hur de olika delarna påverkar varandra. Eftersom IS bygger på en religiös ideologi finner jag både Karlssons samt Dahlbackas teorier användbara då båda lyfter fram historiebruk med liknande drag. Samtidigt har det även varit viktigt att urskilja dessa historiebruk för att ta reda på hur IS använder historien för att rättfärdiga sitt handlande gentemot sina motståndare. Teorin har även syftat till att synliggöra IS propaganda där det religiösa historiebruket har bidragit till en gemenskap inom organisationen för att bland annat rättfärdiga sitt handlande gentemot motståndarna. De olika historiebruket används inte bara för att dra kopplingar mellan dåtid och nutid utan för att finna den gemensamma tanken om evigheten.

7 Bakgrund

I början bakgrundskapitlet redogör jag om Islamiska statens historiska bakgrund och för dess organisation.

7.1 Islamiska staten

IS ideologiska rötter är gamla och kan följas tillbaka till islams förflutna och den första generationen muslimer under år 630. Tanken om ett kalifat har således varit en helig dröm som har gått vidare bland islamisterna i generationer där både bin Ladin och Abu Musaab al-Zarqawi har delat samma

⁶² Dahlbacka 2015, s. 91–93.

⁶³ Dahlbacka 2015, s. 97.

⁶⁴ Dahlbacka 2015, s. 132–135.

heliga dröm. För över 1200 år sedan befann sig de första syriska *jihadisterna* (muslimer som medverkar i det heliga kriget) i Damaskus och ville återupprätta kalifatet. Damaskus stod i centrum och var islams första imperium tack vare inre säkerhet, flotta och passande byråkrati, vilket ledde till att Islam expanderade och nådde länderna Kina och Spanien för att konvertera ”de otrogna”. Syriska *jihadister* anser sig vara efterföljare till de sunniortodoxa ledarna som består av fyra arvtagare av profeten Muhammed och kallas för *al-salaf al salib* (fromma förfäderna). Dessa fyra ledare anses vara sunniislams ”rättleda” *kalifer* och ses som goda förebilder av dagens *salafijihadister* (Salafi är de personer som lever efter de fyra kalifernas exempel). Dagens *Salafi* anser att världen består av icke islamiska bruk som måste befrias för att förbättra islam och återgå till sin rätta tro.⁶⁵

Abu Musab al-Zarqawi bildade Islamiska staten i Irak (ISI) fem månader innan sin död tillsammans med Abu Omar al-Baghdadi. Al-Zarqawi var en ledande rekryterare av irakiska *jihadister* vars mål var att leda större milisgrupper än de han redan ledde med hjälp av att utse sig själv till IS *kalif*. Eftersom al-Zarqawi inte var en ättling av Meckaklanen kunde han inte utse sig själv till *kalif*. Men trots misslyckandet fanns där en idé om att förfalska hans bakgrund för att få en koppling till Meckaklanen. Planen avbröts och genomfördes aldrig då han blev dödad år 2006. Efter al-Zarqawis död bildades ”Mujahidins rådförsamling” som bestod av upprorsgrupper där efterträdaren Abu Omar al-Baghdadi tog över och försökte fullborda al-Zarqawis planer. Men även han misslyckades och april 2010 dödades Abu Omar al-Baghdadi av en amerikansk-irakisk räd.⁶⁶ Trots att merparten av ISI hade eliminerats lyckades dagens IS ledare Abu Bakr al-Baghdadi komma över makten. Med hjälp av en inspelning som spreds via internet juni 2014 utsåg han sig själv till *kalif* över Islamiska staten med en uppmaning om att alla muslimer måste utföra *hijrah* till kalifatet.⁶⁷

I dag har Islamiska staten tagit kontroll över stora delar av Irak och Syrien för att grunda en Islamisk stat. De är en sunnimuslimsk terroristgrupp som växte fram som en reaktion mot att USA och Storbritannien ockuperade Bagdad 2003. Således berodde Islamiska statens framväxt främst på den västliga ockupationen och konflikterna som fanns mellan sunnimuslimerna och regeringen i Irak.⁶⁸ Invasionen medverkade även till att Abu Bakr al-Baghdadi ville förverkliga drömmen om att väcka liv i den mycket gamla och blodiga konflikten mellan sunni- och shiamuslimer. Han anser inte att

⁶⁵ Muobayed 2016, s. 10–37.

⁶⁶ Muobayed 2016, s. 110–113.

⁶⁷ Atwan 2015, s. 9.

⁶⁸ FN, Globalis (2016). *Den Islamiska staten (IS)*.

shiiterna är de sanna muslimerna och ser dem därför som motståndare och ett hinder för kalifatets återfödelse.⁶⁹

Vidare har namnbytena varit många under senare år men fyller alla ett syfte. Varje benämning står för en ny och viktig utveckling i Islamiska statens existens. Benämningarna har bestått av bland annat ISI (Islamiska staten i Irak) ISIL (Islamiska staten i Irak och Levanten) och juni 2014 tog de till sig namnet IS (Islamiska staten).⁷⁰ IS som tidigare var en del av terrornätverket al-Qaida har på grund av den instabila politiska situationen i Irak och Syrien kunnat få stort fotfäste.⁷¹ Även om IS splittrades från al-Qaida och andra *jihadist* grupper, bygger de alla på en liknande ideologi där målet och önskan är att vrida tillbaka klockan till profeten Muhammeds tid under 600-talet. Den springande punkten i IS ideologi är att med hjälp av våld upprätta en 2000-talsversion av ett kalifat som ska styras av den islamiska lagen sharia samt regeras av en *kalif*.⁷²

Kristna, shiamuslimer och månggudadyrkarna betraktas som de lögnaktiga motståndarna som måste elimineras. Islamiska statens ideologi bygger på att etablera en sunitisk islamisk stat där motståndarna inte har några rättigheter. Månggudadyrkarna kallas för satanister som ska förslavas och användas som konkubiner.⁷³ Enligt IS betraktas Yazidier (etniska kurder) som månggudadyrkare på grund av sin polyteistiska religion och blir därför utsatta, förföljda och dödade. Augusti 2014 massakrerades hundratals yazidier av IS på grund av att de inte konverterade till islam. Upp till 40 000 yazidier har flytt för sina liv och bosatt sig uppe i bergen vilket har lett till att de dött av hunger. 500 kvinnor och flickor påstås ha sålts som slavar medan ett antal kvinnor och barn blev begravda levande.⁷⁴

7.1.1 Motståndare

IS har flera lokala samt internationella motståndare och använder ordet *kuffar* (de otrogna) som ett överordnat begrepp för att förtydliggöra sina motståndare. De mest centrala motståndarna inom IS tidskrifter, Dabiq och Rumiyah består av; *Crusaders* (korsfararna), *Rafidab* (shiamuslimer), *mur-*

⁶⁹ Loretta Napoleoni, *Islamiska Staten*, Stockholm 2015, s. 30–31.

⁷⁰ Napoleoni 2015, s. 9–10.

⁷¹ FN, Globalis (2016). *Den Islamiska staten (IS)*.

⁷² Napoleoni 2015, s. 12–13.

⁷³ Lister 2014, s. 7 och 27.

⁷⁴ Atwan 2015, s. 189.

taddin (förrädare, det vill säga en före detta muslim som övergett islam) och *mushrikin* (månggudadyrkare). De icke-muslimerna anses alltså inte bara vara *kuffar* utan även obstinata som aktivt valt bort islam.⁷⁵

7.1.1.1 korsfarare

En återkommande beteckning i IS tidskrifter är *crusaders* och ses som en grupp av många motståndare. Dessa motståndare är relevanta att notera då de genom användandet av historiska skeenden generaliseras. *Salabiyya* (korståg) enligt IS tidskrifter hamnar i samma kategori som krigsföringen *jihad* (heligt krig) där kriget är en försvars- och individuell plikt. Genom att bruka sig av termen korsfarare och historiska skeenden lockar IS med hjälp av sin propaganda till sig religiösa muslimer. Fokus ligger inte i att strida för makt eller territorier utan för det goda och *Allah*. Syftet är att öka polariseringen mellan de sanna muslimerna och dess motståndare som måste elimineras.⁷⁶

Under 700-talet utgjorde muslimerna ett hot mot kristenheten i Västeuropa där islam hotade med att inta större territorium. 1095 bad Alexios I (som var den bysantinske kejsaren) om att få fler soldater av påven Urban II för att strida mot turkarna. Det första korståget var alltså ett faktum och begreppet korståg kom att motsvara ”heligt krig” för de kristna då det fanns en uppfattning om att kriget enbart var religiöst motiverade. Dock var kriget inte enbart religiöst motiverade utan även politiska och under åren 1096 och 1270 fullföljdes åtta kristna korståg vars mål var att frita det heliga landet Jerusalem från de islamiska kalifaten. Uppmaningen till korståg sågs som ett sätt att ena de splittrade kristna som bestod av små riken. Korsfararna intog Jerusalem 1099 där muslimer, judar och kristna araber dödades vilket senare möjliggjorde kristnas fria tillgångar till det heliga landet. 1187 lyckades Saladin (salah al-Din) återerövra staden men till skillnad från korsfararna fick civilbefolkningen samt kyrkorna leva i fred vilket resulterade i att korstågen för de kristna skapade en ännu mer delad kristenhet. Saladin blev till en stor herre bland muslimerna på grund av att han hade segrat över korsfararna och betraktas fortfarande som en viktig historisk person.⁷⁷ Det uppstod ytterligare negativa spänningar mellan kristna och muslimer på grund av att de fanns delade meningar gällande synen på korstågens ”helighet”. Muslimerna höll inte med de kristna européernas syn angående att korsfararna på något sätt skulle vara heliga.⁷⁸

⁷⁵ Lisa Kaati, *Det digitala kalifatet: En studie av islamiska statens propaganda*, Rapportsammanfattning 2017, s. 35

⁷⁶ Kaati 2017, s. 33.

⁷⁷ Anne Sofie Roald, *Islam: historia, tro, nytolkning*, Stockholm 2005, s. 73–74.

⁷⁸ Hedin 2010, s. 80.

7.1.1.2 Shiamuslimer

Inom islam finns det olika riktningar samt uppfattningar gällande de historiska skrifterna och hur de ska förstås. På grund av schismen finns det två huvudinriktningar som består av sunni och shia där sunni är den största inriktningen inom islam.⁷⁹ Anledningen till splittringen mellan sunniterna och shiiterna skedde efter Muhammeds död år 632 där man stred om makten. Sunniterna anser inte att andra profeter kan komma till makten eftersom Muhammed var den som tog emot Koranen, vilket enligt sunniterna är *Allahs* sista budskap. Abu Bakr stöttades som den förste *kalifen* (ledaren) av sunniterna då han valdes av muslimska ledare, medan shiiterna ansåg att Muhammeds kusin och svärson Ali var den som var mest lämpad för att bli *kalif*. Shiiterna anser även att Muhammed lämnade ett muntligt testamente till Ali som skulle bli profetens efterträdare. Detta enligt shiiterna ger Muhammeds ättling och *imamerna* (böneledare) rätt att omtolka Koranen då all uppenbarelse ifrån *Allah* inte rymdes i Koranen. Således klassas även shiamuslimer som motståndare och kallas för *rafidab* inom IS tidskrifter Dabiq samt Rumiya. *Rafidab* betyder ”förnekare” på grund av uppdelningen men även på grund av att sunni- och shiamuslimer har delade meningar inom det politiska området gällande vem den rätte efterträdaren ska vara, vilket följaktligen har påverkat synen på både tron samt läran.⁸⁰

7.1.1.3 Murtaddin & mushrikin

Ytterligare en kategorisering av motståndare som har en historisk klang är förrädarna (murtadd). En muslim som har övergett islam ses som en *murtadd* och ska straffas med döden. Historieskrivningen inom islam menar att muslimerna visar lojalitet om de bekämpar alla *murtaddin* med våld, vilket den första *kalifen* (Abu Bakr) förespråkade.⁸¹ Islams stränga monoteism innebär att den sanna islam enbart fås via Koranen samt *haditherna* där ingen annan Gud än *Allah* får dyrkas.⁸² *Mushrikin* ses som motståndare på grund av att de dyrkar mer än en Gud.⁸³

8 Undersökning

I detta avsnitt presenteras en undersökning av Islamiska statens tidskrifter, Dabiq samt Rumiya med fokus på motståndarna. Avsnittet synliggör fram IS brukande av diverse *suror* i Koranen och *hadith* för att stärka sina argument. De bearbetade tidskrifterna innefattar 6 nummer från Dabiq

⁷⁹ Roald 2005, s. 17.

⁸⁰ Hedin 2010, s. 51–52.

⁸¹ Kaati 2017, s. 34.

⁸² Roald 2005, s. 206.

⁸³ Atwan 2015, s. 189.

samt 7 nummer från Rumiya och har delats in i tre olika kategorier som består av följande: Korsfararna i tidskrifterna Dabiq & Rumiya, Shiamuslimerna i tidskrifterna Dabiq & Rumiya samt Murtaddin & mushrikin i tidskrifterna Dabiq & Rumiya.

8.1 Korsfararna i tidskrifterna Dabiq & Rumiya

I artikeln ”The world has divided into two camps” framgår det att IS uppfattar världen som två uppdelade läger och beskriver korsfararna som en av många motståndare som måste elimineras. Det första lägret består av den rätta tron, islam, medan det andra lägret består av *kuffar* som inte delar samma trosuppfattning gällande islam och *Allah*. Det finns således en uppdelning av världen enligt IS mellan muslimer och korsfarare där främst Ryssland och USA uppfattas som de otrogna. Dock framgår det även att de nationer och religioner som tar avstånd från *Allah* och islam bör också ses som de otrogna som ska bestraffas. IS har även en antisemitisk uppfattning om att det är judarna som ligger bakom tillväxten beträffande motståndarna då de tar korsfararnas parti.⁸⁴

Vidare menar IS att världens största strid (domedagen) ska äga rum i staden Dabiq mellan världens muslimer och korsfarare.⁸⁵ Föreställningen om domedagen bidrar till att begreppet *hijrah* får en stor betydelse för IS propagandaspridning, då alla muslimer är skyldiga att utföra *hijrah* till det nya kalifatet.⁸⁶

The earth is Allah's. [...] The State is a state for all Muslims. [...] O Muslims everywhere, whoever is capable of performing hijrah (emigration) to the Islamic State, then let him do so, because hijrah to the land of Islam is obligatory.⁸⁷

Hijrah stärks med hjälp av *hadithen* som handlar om profeten Muhammeds farliga färd till Medina då han utvandrade från Mekka. *Hijrah* är ett återkommande begrepp för att sprida *Allahs* budskap men även locka till sig de muslimer som lever i apostasi (att avfalla från något, till exempel en religion).⁸⁸

Ytterligare en artikel som delar samma föreställning angående en värld som är uppdelad i två läger är ”The fading Grayzone”. Det finns ingen gråzon i detta korståg mot Islamiska staten, utan lägren består enbart av Islamiska staten samt *kuffar*. *Kuffar* är alltså de som utför dessa korståg mot IS och dess ideologi. Enligt IS är det tack vare Koranen som de är medvetna om att kristna vill strida mot

⁸⁴ ”The world has divided into two camps” I Dabiq – *The return of Khilafah*, nr 1, Ramadan, s. 10.

⁸⁵ Dabiq - *The world has divided into two camps*, nr 1, Ramadan, s. 2.

⁸⁶ Dabiq - *The world has divided into two camps*, nr 1, Ramadan, s. 10.

⁸⁷ Dabiq - *The world has divided into two camps*, nr 1, Ramadan, s.10.

⁸⁸ Dabiq - *The world has divided into two camps*, nr 1, Ramadan, s.10.

muslimer på grund av deras religion, islam. Koranen lär och visar dem att ju mer de kristna strider och kämpar mot muslimer desto närmare kommer muslimerna profeten Muhammed samt *Allah*. IS hänvisar till sura Al-Baqara:120, 217 i Koranen:⁸⁹

And never will [...] the Christians approve of you until you follow their religion. [...] they will continue to fight you until they turn you back from your religion [...] whoever of you reverts from his religion [to disbelief] and dies while he is a disbeliever – for those, their deeds have become worthless in this world and the Hereafter, and those are the companions of the Fire [...]⁹⁰

Med detta citat vill IS påminna varje muslim om att stå fast vid islam och vara försiktiga med att interagera med kristna för att undgå att bli bestraffade av *Allah* och få ett ovärdigt liv, både i detta liv men även i nästa. IS stärker även sitt krav på att varje korsfarare ska elimineras och uppmanar varje muslim att följa profeten Muhammeds budskap som även beskrivs i en *hadith* författad av Shahih Muslim:⁹¹

He should be pleased to meet his Lord even if with just one dead kāfir's name written in his scroll of deeds, as the Prophet said, A kāfir and his killer will never gather in Hellfire.⁹²

Oavsett om en muslim har dödat en *kafir* (singularis för *kuffar*) så ska det vara tillräckligt för att göra *Allah* tillfredsställd. Islamiska statens slagord består även av budskapet om att alla muslimer bör lita på *Allah*, krossa korsfararna och beskydda kalifatet. IS påminner alla muslimer att *Allah* alltid finns vid deras sida ända fram till den dagen Islamiska staten segrar och deras fanor svajar över Rom. Således används och beskrivs begreppet korsfarare dels för att framställa de kristna som Islamiska statens fega motståndare men även som IS militära måltavla.⁹³ Begreppet korsfarare hjälper även till att beskriva materiella föremål som är tillverkade i västvärlden som består av bland annat, flygplan, försvarsmakt och informationsmedel.⁹⁴

⁸⁹ "Reflections on the final crusade" I Dabiq - *The Failed Crusade*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 43–44.

⁹⁰ Dabiq - *Reflections on the final crusade*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 43.

⁹¹ Dabiq - *Reflections on the final crusade*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 44.

⁹² Dabiq - *Reflections on the final crusade*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 44.

⁹³ Dabiq - *Reflections on the final crusade*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 42–44.

⁹⁴ "Indeed your lords is ever watchful" I Dabiq - *The Failed Crusade*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 9.

Strävan att förgöra korsfararna framgår i ännu en artikel nämligen ”A call to hijrah” som beskriver och förstärker hatet mot korsfararna. Detta sker med hjälp av en IS medlem som utförde ett våldsdåd mot en amerikansk armé vilket medförde till att flera amerikaner miste livet.⁹⁵

He [...] killed a number of American crusaders [...]. They used to say, ‘Some love kills.’
I do not find that to be true except with the love of jihād, for this love will either kill
you with sorrow if you decide to sit and abandon jihād, or it will kill you. [...]

Följaktligen relateras korsfarare inte bara som de kristna utan begreppet korsfarare relateras och riktas även mot USA då amerikanska medborgare anses föra ett korståg mot IS. Det framgår av ett flertalet tal av presidenter som lyfter upp eller åsyftar på korståg. Bland annat har USA:s tidigare president George W. Bush använt begreppet korståg i talet efter terrorbådet som inträffade den 11 september 2001, där han meddelade det amerikanska folket att korståget mot terrorism kommer hålla på ett tag och att de måste vara tålmodiga. Även Barack Obama, USA:s förra president, höll ett tal 2014 där han enligt IS beskriver korståget mot IS som ett ”long-term project”.⁹⁶ Ordet Korståg används också flitigt i artikeln ”The flood” för att synliggöra USA:s krigsföring mot IS där politiska ledare framställs som korsfarare och kallas bland annat för ”amerikanska korsfararen” eller ”korsfararen i Washington”. Rubriken ”The flood” syftar även till det historiska Noahs ark där IS beskriver sig själva som en del av arken som med hjälp av floden ska dränka alla ”otrogna”.⁹⁷

Vidare framkommer det att begreppet korsfarare även inkluderar ordet judisk korsfarare vilket inte har förekommit tidigare och indikerar att korsfarare inte enbart består av kristna européer och amerikaner, utan består även av judar som utgör ett hot mot Islamiska staten och bör ses som motståndare.⁹⁸

Profeten Muhammed och hans profetia som beskrivs med hjälp av olika *hadith* är ännu ett sätt för IS att stärka sina argument gentemot sina motståndare. IS hänvisar till två *hadith* som handlar om hur profeten Muhammed förutspår domedagen som kommer att inträffa i staden Dabiq mellan korsfarare och muslimer, där islam går segrande ur striden men även om hur muslimerna ockuperar Rom.⁹⁹

⁹⁵ ”Hijrah from hypocrisy to sincerity” I Dabiq - *A Call to Hijrah*, nr 3, Shawwal, s. 28.

⁹⁶ Dabiq - *Reflections on the final crusade*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 42.

⁹⁷ ”The flood of the mubāhalah” I Dabiq - *The Flood*, nr 2, Ramadan, s. 26.

⁹⁸ Dabiq - *Reflections on the final crusade*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 39.

⁹⁹ Dabiq - *The world has divided into two camps*, nr 1, Ramadan, s. 4.

One of the greatest battles between the Muslims and the crusaders will take place near Dabiq. [...] Then one third of them will flee; Allah will never forgive them. One third will be killed [...] And one third will conquer them [...] ¹⁰⁰

You will invade the arabian [...] and Allah will enable you to conquer it. You will then invade Rome, and Allah will enable you to conquer it. Then you will fight the Dajjal¹⁰¹, and Allah will enable you to conquer him [...] ¹⁰²

Romarna som nämns i dessa två citat är alltså en benämning på kristna korsfarare vilket Abu Musab al-Zarqawi (IS första ledande rekryterare) även använde sig av när han höll tal. I dessa tal berättar han att *Allah* ska belöna de muslimer som erövrar Rom så som *Allahs* budbärare (profeten Muhammed) lovade.¹⁰³ Budskapet om Roms ockupation är återkommande inom IS tidskrifter och används av flera IS medlemmar i hotande syfte mot västvärlden där de ska få betala ett högt pris när korstågen besegras. Föreställningen om att de kristna korsfararna kommer att stupa och att IS kommer att segra grundar sig i profeten Muhammeds profetia.¹⁰⁴

With Allah's permission, the attacks in [...] other kafir states will continue as long as they are at war with the Islamic State. [...] So let the Crusader governments prepare themselves for an increase of loss in war. [...] ¹⁰⁵

Citatet ovan används för att stärka användandet av brutalt våld mot korsfararna samt påminna världens muslimer om deras heliga uppdrag. Så länge de otrogna länderna fortsätter att strida mot Islamiska staten så kommer även Islamiska staten med hjälp av *Allah* att fortsätta med sina terror-dåd. För att stärka denna tes tar IS stöd av Koranen och hänvisar till sura Al-anfal: 49.¹⁰⁶

[Remember] when the hypocrites and those in whose hearts was disease said, 'Their religion has deluded those [Muslims].' But whoever relies upon Allah – then indeed, Allah is Exalted in Might and Wise.¹⁰⁷

Således stöds Islamiska statens terroristdåd med hjälp av historiska texter (i detta fall Koranen) i syfte att stärka och bygga upp ett fungerande kalifat som är enligt IS grundad i den sanna islam.

¹⁰⁰ Dabiq - *The world has divided into two camps*, nr 1, Ramadan, s. 4.

¹⁰¹ Dajjal betyder den falske messias och ses som en ond figur inom islam.

¹⁰² "Islamic state news" I Dabiq - *The Flood*, nr 2, Ramadan, s. 44.

¹⁰³ "My provision was placed for me in the shade of my spear" I Dabiq - *The fading grayzone*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 12.

¹⁰⁴ Dabiq - *Indeed your lords is ever watchful*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 8–9.

¹⁰⁵ "The rule of the shariah not the rule of jahiliyah" I Rumiyah - *Allah cast terror into their hearts*, nr 13, Dhul-Hijjah, s. 5.

¹⁰⁶ "Important advice for the mujahidin" I Rumiyah - *Allah cast terror into their hearts*, nr 13, Dhul-Hijjah, s. 23.

¹⁰⁷ Rumiyah - *Important advice for the mujahidin*, nr 13, Dhul-Hijjah, s. 23.

8.2 Shiamuslimerna i tidskrifterna Dabiq & Rumiyah

Shiamuslimerna benämns som *rafidah* av IS och i artikeln ”The Twelver Rafidah Devour Their Own Idols” framgår det att shiamuslimernas tro samt lära baseras på en falsk teori gällande den gudomliga imamen som påstås ha ett blodsband med profeten Muhammed. Enligt IS döljer shiamuslimerna sanningen med anledning av att de blivit påverkade av *kuffars* vidskepelser. Sålunda måste alla shiamuslimerna besegras eftersom de har missbrukat profeten Muhammeds ställning och spridit en falsk lära för att bygga upp ett eget kalifat.¹⁰⁸ IS beskriver i artikeln ”Military and covert operations” om hur de attackerar shiamuslimerna:

Abus-Sahabah al-Falluji carried out an [...] attack on the Rafidi police. [...] He was followed by Abu Jallad al-Jamili, who detonated his explosive vehicle on the Rafidah [...] The two operations lead to nearly 80 [...] Rafidi [...] being killed.¹⁰⁹

Shiamuslimerna ska även bestraffas för att de har en stark relation med Iran, USA, Ryssland samt korsfarare runt om i världen. IS menar att USA är medskyldiga till shiamuslimernas framväxt i både Iran men även i västvärlden. Således har USA skapat ett ökande västerländskt inflytande i Mellanöstern med hjälp av Iran och Ryssland. IS soldater ska slutföra det projekt de startade, nämligen strida mot korsfararna samt shiamuslimerna och låta de få känna på *Allahs* vrede.¹¹⁰

Vidare anser IS att shiamuslimerna är äckliga och bör avlägsnas från denna planet. De beskriver dem som fega och smutsiga förrädare som ska fly tillbaka till korsfararna som bidragit med vapen och träning.¹¹¹ De intensiva striderna mot shiamuslimerna beskrivs med hjälp av begreppen ”the lion and the dog” där lejonet är en beteckning för IS och hunden är en beteckning för shiamuslimerna.¹¹² Ordet hund har ingen positiv klang inom islam utan tolkas som ett laddat och fientligt ord. Enligt IS har de *Allahs* medgivande att avrätta de syndiga shiamuslimerna:

[...] Allah has healed the chests of the believers through the killing of the [...] rafidah at your hands. He has filled the hearts of the disbelievers and hypocrites with rage through you. What a great thing you have achieved by Allah! [...]¹¹³

¹⁰⁸ ”Important advice for the mujahidin” & ”And when the believers saw the confederates” I Rumiyah - *The ruling on ghanimah, fay, and ihtitab*, nr 11, Shawwal, s. 10–11 och 20.

¹⁰⁹ ”Military and Covert Operations” I Rumiyah - *The jihad in east asia*, nr 10, Ramadan, s. 33–34.

¹¹⁰ ”The murtadd taliban movement” I Rumiyah - *The jihad in east asia*, nr 10, Ramadan, s. 43.

¹¹¹ ”Islamic state news” I Dabiq - *The return of khilafah*, nr 1, Ramadan, s. 49.

¹¹² ”Islamic state report” I Dabiq - *The failed crusade*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 18.

¹¹³ Dabiq - *Indeed your lord is ever watchful*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 6–7.

Utdraget ovan stärks ytterligare med hjälp av *surorna* Ali Imran: 160 och 139 i Koranen:

If Allah should aid you, no one can overcome you; but if He should forsake you, who is there that can aid you after Him? And upon Allah let the believers rely.¹¹⁴

How could we fear them, while Allah the Exalted has said, {So do not weaken and do not grieve, and you will be superior if you are [true] believers}.¹¹⁵

Dessa citat visar att våld är legitimt inom organisationen och att medlemmarna inte ska känna någon rädsla för varken stridsflygplan, missiler, drönare, satelliter, strider eller vapen så länge de är trogna *Allah*.¹¹⁶ Det finns ett flertal exempel på att USA samarbetar med shiamuslimer och att USA tar shiamuslimernas parti i ett krig som enligt IS är mellan två fiender som inte berör USA. Enligt IS kommer USA:s samarbete med shiamuslimerna leda till ett skräckvälde fylld med shia-tyranni och starta en evig antagonism mellan shia- och sunnimuslimer. Trots att IS beskriver USA, Ryssland och Iran som allierade kvarstår det faktum att det finns en antisemitism djupt rotad inom organisationen då de beskyller judarna för USA:s handlande: ”It seems American leaders are blinded by their love of the Jewish state into doing things that only damage supposed Western interests”¹¹⁷ Och i en annan artikel kallad för ”The Flames of justice” förstärks IS argumentation kring olika våldsmetoder mot shismuslimerna med hjälp av diverse *hadither*.¹¹⁸

[...] Abu Bakr as-Siddiq and Khalid Ibn al-Walid burned some of those who resisted[...] as well as some of the followers of the false prophets, and [...] burned a group of the Rafidah. So they killed [...] captives [...] in the worst of ways in order to terrorize.¹¹⁹

Dessa *hadither* används för att kringgå regeln gällande att döda någon med eld. Inom islam är det förbjudet att bränna någon som har en själ då det anses vara *Allahs* uppgift. Enligt *surorna* Anhal: 126 samt Al-Baqara: 194 i Koranen ska en muslim straffa motståndaren med ett likvärdigt straff som muslimen själv blev skadad på:¹²⁰

¹¹⁴ Dabiq - *Indeed your lord is ever watchful*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 7.

¹¹⁵ Dabiq - *Indeed your lord is ever watchful*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 7.

¹¹⁶ Dabiq - *Indeed your lord is ever watchful*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 7.

¹¹⁷ Dabiq - *Reflections on the final crusade*, nr 4, Dhul-Hijjah, s. 40.

¹¹⁸ ”The flames of justice” I Rumiyah, nr 5, Rabi al-Akhir, s. 16.

¹¹⁹ Rumiyah - *The Flames of justice*, nr 5, Rabi al-Akhir, s. 16.

¹²⁰ ”Islamic state reports” I Dabiq - *Remaining and expanding*, nr 5, Muharram, s. 17.

If you punish [an enemy], punish with an equivalent of that with which you were harmed” [...] For [all] violations is legal retribution. So whoever has transgressed against you, then assault him in the same way that he has assaulted you.¹²¹

Fastän IS hänvisar till dessa citat i Koranen verkar de synliggöra att det finns delade uppfattningar angående vem som har en själ. De otrogna enligt IS anses inte ha en själ vilket ger dem rätten att bränna motståndarna till döds.¹²² I artikeln ”Military and covert operations” framgår det flertal historier kring hur shiamuslimerna blir attackerade av IS som resulterade i att 40 kristna samt shiitiska soldater avrättades.¹²³ IS drar paralleller mellan historiska skeenden för att lyfta fram betydelsen av deras agerande men även för att visa ett samband till *jihad*s historia som de använder i dag med bland annat artikeln ”And do not weaken in pursuing the enemy”¹²⁴:

And we have seen this being confirmed many times throughout the history of this blessed jihad [...] Makkah and the Arabian Peninsula yielded to the Muslims in a number of years, and they eliminated Khosrau’s empire after engaging the Persian pagans in long battles, during the course [...] the Muslims suffered what they did of injuries, until eventually Allah brought down Khosrau’s throne. [...] Muslims continued to attack for several centuries, until Allah permitted that it be eliminated [...]¹²⁵

Citatet hänvisar till händelsen gällande den persiske kungen Khosrau och hans tempel där Mekka och arabiska halvön bistod muslimerna i flera år. Efter att ha angripit de persiska soldaterna i långvariga strider övertog de Khosraus tempel men muslimerna hade vid det här laget lidit och tagit skada. Med *Allabs* hjälp återhämtade de sig och förstörde Khosraus tempel där muslimerna fortsatte att strida i flera århundraden fram till den dagen *Allah* eliminerade motståndarna. IS jämför denna händelse med vår nutid där västvärlden beskrivs som syndare och styrs av korsfarare. Det har tagit IS två decennier att verkställa sin plan men med hjälp av *Allab* har Islamiska staten lyckats stiga och växa ännu en gång. *Allab* ökade dem i antal, vapen och rikedom samt beviljade dem att upprätta sin religion, medan shiamuslimernas inflytande fortsätter att försämrats.¹²⁶

I artikeln ”This is what Allah and his messenger promised us” lyfter IS också fram begreppet *rafidah* som *Allabs* motståndare. IS känner inte bara avsky för deras motståndare utan även en oro över att

¹²¹ Dabiq - *Islamic state reports*, nr 5, Muharram, s. 17.

¹²² Dabiq - *Islamic state reports*, nr 5, Muharram, s. 17.

¹²³ ”Military and covert operations” I Rumiyah, nr 6, Jumada al-Ula, s. 29.

¹²⁴ ”And do not weaken in pursuing the enemy” I Rumiyah, nr 6, Jumada al-Ula, s. 10.

¹²⁵ Rumiyah - *And do not weaken in pursuing the enemy*, nr 6, Jumada al-Ula, s. 10.

¹²⁶ Rumiyah - *And do not weaken in pursuing the enemy*, nr 6, Jumada al-Ula, s. 10.

islam en dag ska styras av shiamuslimer och påverka muslimernas liv negativt. Därför uppmanar de muslimerna att inte bli svaga när de ska ut i *jihad*, för att undvika shiamuslimernas chans till ökad expansion. Enligt IS ska muslimerna ha tålamod samt förlita sig på *Allah* för enbart då kan sanningen (sunniter) besegra den falska religionen (shiiter) och himlen ska tas ned till jorden för att ta emot de sanna troende (sunnimuslimer).¹²⁷ De hänvisar till *surorna* Al-Qamar:45 samt Al-Anfal: 7-8 i Koranen för att legitimera våldsföringen mot shiamuslimerna:

[Their] assembly will be defeated, and they will turn their backs [in retreat] [...] Allah also said, You wished that the unarmed party would be yours [to engage].¹²⁸

But Allah intended to establish the truth by His words and to eliminate the disbelievers, that He should establish the truth and abolish falsehood, even if the criminals disliked it.¹²⁹

Med stöd av Koranen ska shiamuslimerna förgöras då de redan existerar i ett flertal länder som kan bidra till shiamuslimernas tillväxt men även för att de medvetet och frivilligt strider mot Islamiska statens och *Allahs* uppdrag, nämligen återupprättandet av kalifatet. Enligt IS är shiamuslimerna sannerligen bröder av *shaytan* (djävulen) och styrda agenter åt korsfararna och ska därför avrättas.¹³⁰

8.3 Murtaddin & mushrikin i tidskrifterna Dabiq & Rumiya

Murtaddin (förrädare, det vill säga en före detta muslim som övergett islam) samt *mushrikin* (månggudadyrkare) framställs som de mest opålitliga samt icke-religiösa grupperna inom IS tidskrifter. Det blir uppenbart att IS inte endast ser dessa två grupper som motståndare utan även som förrädare. De döljer inte enbart sin sanna och rätta religion, islam, utan samarbetar även med korsfararna och shiamuslimerna för att etablera grunden för en *Rafidah*-regering.¹³¹

[...] the most disgraceful school of the Murtadd Brotherhood, the most severely of them drenched in the swamp of shirk, and the [...] mushrikin, [...] which assisted the Crusaders in their [...] defeat and helped them establish the foundations of the Rafidi government [...]¹³²

¹²⁷ "This is what Allah and his messenger promised us" I Rumiya, nr 3, Safar, s. 5.

¹²⁸ Rumiya - *This is what Allah and his messenger promised us*, nr 3, Safar, s. 5.

¹²⁹ Rumiya - *This is what Allah and his messenger promised us*, nr 3, Safar, s. 5.

¹³⁰ Rumiya - *This is what Allah and his messenger promised us*, nr 3, Safar, s. 6–7.

¹³¹ "The weakest house is that of a spider" I Rumiya, nr 3, Safar, s. 2.

¹³² Rumiya - *The weakest house is that of a spider*, nr 3, Safar, s. 2.

Enligt IS har *Allah* sänt Islamiska statens soldater i syfte att avrätta alla *murtaddin* och hänvisar till sura At-Tawbah:14 i Koranen:

Fight them; Allah will punish them at your hands, He will disgrace them, He will support you against them, and He will heal the breasts of a believing people.¹³³

Genom att förmedla denna vers uppmanas de att attackera alla länder som är fyllda med *kuffar* där det främsta målet är att förgöra poliser, rättssystem, samt militär. Med dessa handlingar ska de visa muslimer världen över att IS är en inspirationskälla till våld och hämnd. Fastän islam är emot avrättningar som med hjälp av eld bedömer Islamiska staten ännu en gång att motståndarna (i detta fall *murtaddin* samt *mushrikin*) bör brännas till döds. De ska hämnas islam och motståndarna ska få uppleva *Allahs* vrede samt helvetets lågor. IS hänvisar till en *hadith* där de beskriver att de så kallade *murtaddin* broderskapet har en förgiftad själ tack vare korsfararna.¹³⁴

[...] burn them with the fire of your wrath, and take revenge for your religion [...] from the brothers of Shaytan, role models for the murtaddin, and allies of the atheists. [...] Indeed, the Murtadd Brotherhood has emerged as a poisoned spearhead carried by the Crusaders in their war against the Khilafah.¹³⁵

IS anspelar även på minnesvärda händelser och menar att *murtaddin* samt *mushrikin* även ska bestraffas på grund av att de firade Zarqawis (IS första ledare) död.¹³⁶ I artikeln ”Stand and die upon that for which your brothers” benämns *murtaddin* samt *mushrikin* som de falska dårarna som inte inser att det är *Allah* som skapat en själ åt varje muslim. IS menar att islam kan stå emot all ondska på grund av dess överlevnad efter profeten Muhammeds död.¹³⁷

Vidare skildras även historiska berättelser angående vikten av att hämnas islam. Det berättas om *mushrikin* som har lyckats mörda en av *Allahs* budbärare. Berättelsen riktar sig till islams följeslagare:¹³⁸

[...] the mushrikin claiming to have killed the Messenger of Allah. He said, “Why do you sit?” They said, “Allah’s Messenger has been killed!” He said, “So what will you do in this

¹³³ Rumiya - *The weakest house is that of a spider*, nr 3, Safar, s. 3.

¹³⁴ Rumiya - *This is what Allah and his messenger promised us*, nr 3, Safar, s. 3–6.

¹³⁵ Rumiya - *This is what Allah and his messenger promised us*, nr 3, Safar, s. 3–6.

¹³⁶ ”Stand and die upon that for which your brothers died” I Rumiya, nr 1, Dhul-Hijjah, s. 3.

¹³⁷ Rumiya - *Stand and die upon that for which your brothers died*, nr 1, Dhul-Hijjah, s. 2.

¹³⁸ Rumiya - *Stand and die upon that for which your brothers died*, nr 1, Dhul-Hijjah, s. 3.

life after him? Stand and die upon that for which Allah's Messenger has died!" Then he faced the enemy and fought until he was killed.¹³⁹

Citatet ovan förmedlar att *Allabs* skapelse (det vill säga muslimerna) är kärnan i islam där de utvalda martyrerna ska strida för religionen islam. Dessa martyrer ses som *Allabs* slavar som får genomgå ett flertal tester som innebär smärta där bland annat vänner och familj dör. Denna smärta ska stärka de utvalda muslimernas tro för att med fasthet bekämpa *Allabs* främsta motståndare, alltså *murtaddin* samt *mushrikin*. Muslimerna uppmanas vara förebilder för nästa generation då de hängivet ger sitt liv åt *jihad*. Således ska döden inte ses som ett problem utan omkomna soldater ska istället hedras tack vare att de stridit för *Allabs* budskap, vilket innebär evigt liv. De hänvisar till sura Al-Imran: 169–171 i Koranen för att stärka denna föreställning:¹⁴⁰

And do not consider those who were killed for Allah's cause as dead – rather, they are alive.
[...] they shall have no fear, nor shall they grieve; cheerful of a blessing and grace from Allah and that Allah will not let the reward of the believers be lost.¹⁴¹

Följaktligen är även våld tillåtet utifrån Koranen vilket IS väljer att lyfta fram i syfte att stärka hatet ytterligare mot *murtaddin* samt *mushrikin*. I artikeln "Islam is the religion of the sword not pacifism" används våld för att sprida den "sanna" islam där profeten Muhammed inte bara ses som en förebild utan även en krigsherre. Enligt IS är islam svärdets religion på grund av att profeten Muhammed blev sänd av *Allah* till jorden med ett svärd för att tillintetgöra de som är emot islam.¹⁴² Muhammeds svärd utgör en symbol för dödandet av bland annat *mushrikin* som tar stöd av vers 5 i sura At-Tawbah i Koranen: "[...] kill the mushrikīn wherever you find them"¹⁴³ De främsta motståndarna som profeten Muhammed fokuserar sig på är *kuuffar* vilket inkluderar, *mushrikin* samt *murtaddin*. Med hjälp av sura: Muhammed: 4 i Koranen blir svärdets symboliska innebörd avgörande för IS agerande mot dessa motståndare:

So when you meet those who disbelieve, strike their necks until, when you have inflicted slaughter upon them, then secure their bonds, and either [confer] favor afterwards or ransom [them] until the war lays down its burdens.¹⁴⁴

¹³⁹ Rumiya - *Stand and die upon that for which your brothers died*, nr 1, Dhul-Hijjah, s. 3.

¹⁴⁰ Rumiya - *Stand and die upon that for which your brothers died*, nr 1, Dhul-Hijjah, s. 3.

¹⁴¹ Rumiya - *Stand and die upon that for which your brothers died*, nr 1, Dhul-Hijjah, s. 3.

¹⁴² "Islam is the religion of the sword not pacifism" I Dabiq - *From hypocrisy to apostasy the extinction of the grayzone*, nr 7, Rabi' Al-akhir, s. 20.

¹⁴³ Dabiq - *Islam is the religion of the sword not pacifism*, nr 7, Rabi' Al-akhir, s. 20.

¹⁴⁴ Dabiq - *Islam is the religion of the sword not pacifism*, nr 7, Rabi' Al-akhir, s. 21.

Enligt IS bedöms denna vers i Koranen som en fundamental grund för muslimernas skyldighet att strida mot *murtaddin* samt *mushrikein* vart de än befinner sig. Dessa tankar stärks ytterligare med hjälp av Abu Bakrs (den förste sunnitiska kalifen) föreställningar om att bekämpa *murtaddin* med våld. Trots att *Allah* är tydlig med att svärdets våld ska riktas och brukas mot de icke-troende så symboliserar svärdet inte enbart våld och frälsning från ondska utan även nyckeln till *Jannah* (paradiset). Således ifrågasätter IS västvärldens teori angående att islam skulle vara en fredlig religion. De fastställer att islam inte är någon fredlig religion och att våld inklusive krig inte används i syfte att uppnå fred, utan används i syfte att ”frigöra” de icke-troende från deras synder. IS hävdar att västvärlden har spridit en falsk och förvrängd bild av begreppet islam då begreppets innebörd inte är *salam* (frid) som många påstår. Det är alltså en felaktig beskrivning då islam i själva verket är ett begrepp som bygger på underkastelse och uppriktighet. Begreppet fred är alltså inte grunden till ordet islam även om ordet delar samma konsonanter. Islam står för rättvisa som ska råda över hela jorden och därmed förgöra alla *murtaddin* samt *mushrikein* som inte ansluter sig till den ”rätta” islam. Svärdets våld ska endast upphöra när alla *kuffar* är besegrade eller hängivet konverterar till islam.¹⁴⁵

Slutligen följer Islamiska staten inte bara profeten Muhammeds fotspår utan efterliknar även hans sätt att straffa med eld i syfte att terrorisera *murtaddin* samt *mushrikein*. I artikeln ”The burning of the murtadd pilot” beskriver de hur de bränner en *murtadd* pilot levande på grund av att han stred emot Islamiska staten och valde att leva bland *kuffar* trots att han var muslim. En muslim som vägrar utföra *hijrah* har en svag tro och bör bestraffas. Enligt IS får den ”muslimska” piloten skylla sig själv då han inte valt att följa *Allahs* budskap utan istället följt de politiska ledarna som befinner sig i *kuffars* land och anses tjäna de amerikanska korsfararna.¹⁴⁶ Detta efterliknas även profeten Muhammeds uppdelning av sitt folk då han delade upp muslimerna med hjälp av Koranen i två motpolar. I artikeln ”The extinction of the grayzone” skildras det hur de sanna muslimerna ska besegra de falska muslimerna (*mushrikein*) med hjälp av Muhammeds svärd. Uppdelning mellan folk är återkommande i IS tidskrifter som beskriver att världen består antingen av *Allahs* tjänare eller islams hycklare. *Allahs* värld är uppdelad i två läger där en så kallad ”grayzone” inte får existera. *Murtaddin* samt *mushrikein* betecknas som hycklare då de anses ha bedragit *Allah* och gömt sig i det så kallade ”gråa fältet”. IS stärker sina föreställningar genom att hänvisa till At-Tawbah: 73 i Koranen: ”O Prophet, fight against the disbelievers and the hypocrites and be harsh upon them. And their refuge is Hell, and wretched is the destination”. Enligt IS kommer hycklarna att ansluta sig till det falska

¹⁴⁵ Dabiq - *Islam is the religion of the sword not pacifism*, nr 7, Rabi' Al-akhir, s. 20– 24.

¹⁴⁶ ”The burning of the murtadd pilot” I Dabiq - *From hypocrisy to apostasy the extinction of the grayzone*, nr 7, Rabi' Al-akhir, s. 4–8.

lägret när domedagen kommer. Det är upp till de sanna muslimerna att avslöja och beseгра alla ”gråaktiga” hycklare för att med hjälp av svärdet tvinga tillbaka dem till den rätta religionen, islam. De ska en gång för alla bevisa att människan inte kan bedra eller vilseleda *Allah* utan att det är endast *Allah* som kan överlista människan.¹⁴⁷

9 Analys

I detta kapitel sammanfattas Islamiska statens historiebruk i tidskrifterna Dabiq och Rumiya med tonvikt på motståndarna. Premissen i denna studie har varit den teoretiska ansatsen vilket har lett till att jag kunnat uppnå mitt syfte. Med hjälp av en textanalys har frågeställningarna kunnat besvaras vilket innebär att IS texter har analyserats för att finna vad som karakteriserar IS historiebruk. Studien syftade till att analysera Islamiska statens historiebruk i tidskrifterna Dabiq och Rumiya med tonvikt på dess motståndare.

Frågeställningarna som har legat till grund för undersökningen är följande:

- Hur använder IS historien för att rättfärdiga sitt handlande gentemot sina motståndare?
- Hur och vilka framställs som motståndare i IS tidskrifter?
- Vilka kopplingar finns det i IS tidskrifter mellan vår nutid och händelser i vår dåtid?

9.1 Hur använder IS historien för att rättfärdiga sitt handlande gentemot sina motståndare?

Undersökningen visar att IS inte endast brukar Koranen för att förstärka sin argumentation utan brukar även autentiska *hadith*er som därmed får en lika stor roll som Koranen och bidrar till en religiös legitimitet med hjälp av historien. När IS väljer att sortera bort eller inte lyfta fram hela verser ur Koranen skapas ett Icke-bruk. Genom att förneka vissa delar av historien stärks även organisationens ideologiska framtidsvisioner och det politiskt-pedagogiska historiebruket framhävs ytterligare då Islamiska staten jämför historiska händelser med nutiden för att övertala människor att ta en politisk ställning.

Historiska personer är även en vital tillgång för organisationen då de brukar sig av bland annat profeten Muhammeds budskap för att rättfärdiga sitt handlande gentemot sina motståndare. Merparten av profetens budskap innehåller beskrivningar av våld som IS väljer att lyfta fram för att

¹⁴⁷ ”The extinction of the grayzone” I Dabiq - *From hypocrisy to apostasy the extinction of the grayzone*, nr 7, Rabi’ Al-akhir, s. 55–56.

stärka föraktet mot motståndarna. I artiklarna framkommer det hur berättelserna anpassas till olika händelser för att sprida den ”rätta” islam. Således hänvisar IS till bland annat sura At-Tawbah: 5 i Koranen som lyfter fram Muhammeds budskap kring svärdets betydelse, det vill säga att alla som är emot islam ska dödas med svärd. Alltså rättfärdigar IS sitt handlande med hjälp av historiska berättelser samt händelser om profeten Muhammed och hans svärd. Detta blir avgörande för organisationen som hyllar döden och ser människolivet som en strid i *Allahs* namn där döden anses vara en frälsning för att komma till paradiset. Undersökningen pekar på ytterligare en historisk person som har ett stort inflytande, nämligen den första sunnitiska *kalifen*, Abu Bakr vars föreställningar bestod av att alla ”otrogna” ska bekämpas med våld. Detta kan ses som ett exempel på Klas-Göran Karlssons (2014) ideologiska historiebruk som använder historia för att ifrågasätta andra aktörers ideologi i syfte att rättfärdiga sin egen ideologi.

Följaktligen uppmanar IS muslimer att återkräva samt sträva efter sin identitet för att med hjälp av historien försvara sin gemenskap, vilket även ligger i linje med Karlssons (2014) teori gällande historiebrukets användande. Historiebruket aktiverar alltså historiemedvetandet vilket i sin tur synliggör Islamiska statens mål samt mening med livet. Undersökningen pekar på att människans förflutna, nutid samt framtid är lika betydelsefulla på grund av att människor är en del av historiska processer som påverkar både vår framtid men även kommande generationer.

Avslutningsvis är de religiösa ledarna måna om att bibehålla den religiösa gemenskapen vilket enligt Jakob Dahlbacka (2015) skiljer sig från andra historiebruk. Fastän Islamiska staten har en religiös ideologi som grundpelare förblir deras essens svårfångad, men med hjälp av ett existentiellt historiebruk kan man få en klarare bild på hur de använder historia för att legitimera ett ”vi” och ”dem”. Gemenskapen har visat sig vara en betydelsefull del för organisationen där de med historia finner en tillhörighet med både nutida människor men även historiska personer så som profeten Muhammed. Dabiq samt Rumiyah återberättar historiska ord, händelser, platser och historiska personer med hjälp av både Koranen samt *hadith*er för att peka ut de unika händelserna i det förflutna i syfte att bygga upp en gemensam tradition. En central aspekt inom IS är att *Allah* inte endast verkar i historien och i samtiden utan verkar även mot ett bestämt slutmål som kallas för ”evigheten” vilket inger medlemmarna hopp om en lovande framtid även på ett andligt plan.

9.2 Hur och vilka framställs som motståndare i IS tidskrifter?

En hel del av artiklarna i både Dabiq samt Rumiyah visar människor som fallit offer för IS våldshandlingar. De studerade tidskrifterna lyfter fram olika avrättningar av motståndarna där det beskrivs utförligt hur personer ska avrättas för att sätta skräck hos de som förnekar islam. Genom att

bruka Koranen och begreppet *jihad* kan IS framföra sin härskande inställning och legitimera en väpnad strid mot islams motståndare. Således är motståndarna inom Islamiska statens tidskrifter vitala och täcker in ett brett spann som består av följande: *kuffar*, *Crusaders* (korsfararna), *Rafidah* (shiamuslimer), *murtaddin* (förrädare, det vill säga en före detta muslim som övergett islam) samt *mushrikin* (månggudadyrkare) där exempelvis en stor del av tidskriften Dabiq ägnas åt att smutskasta shiiterna.

Vidare använder Islamiska staten sig av ett existentiellt historiebruk då de väljer att bruka historia för att stärka sin gemenskap, identitet samt nationstillhörighet. Bruket blir därför synligare när det handlar om traumatiska händelser eller historiskt våld mot etniska grupper i det förflutna. Erfarenheterna kring de historiska händelserna skapar även en större gemenskap mellan motståndarna vilket vi även kan finna inom Islamiska statens syn på motståndarna, där historia brukas än i dag för att skapa en sorts indignation gentemot korsfarare, shiamuslimer, *murtaddin* samt *mushrikin*. Det moraliska historiebuket är även användbart för Islamiska staten då det ger upprättelse och synliggör dåtidens misstag.

I fråga om Islamiska statens ideologiska historiebruk används en nationalistisk kamp som innebär att de med skickliga argumentationer samt vapen för en ”historisk” rätt till egna områden och sitt eget folk. Alltså kan IS med hjälp av det förflutna ifrågasätta motståndarnas tro samtidigt som de rättfärdigar sin egen ideologi i syfte att undanröja sina motståndare.

Slutligen har undersökningen även visat att motståndarbilderna utgörs av flera aktörer då Islamiska statens budskap består av att alla som inte delar samma världsbild är motståndare och ska förintas. Med hjälp av en antisemitisk föreställning som många gånger är historisk laddad lyckas Islamiska staten övertyga muslimer om att grunden till all ondska kommer från judarna och sionisterna som samarbetar med shiamuslimer och korsfarare, vilket även ligger i linje med Karlssons (2014) ideologiska bruk.

9.3 Vilka kopplingar finns det i IS tidskrifter mellan vår nutid och händelser i vår dåtid?

Som vi har sett ovan är det vanligt för IS att anspela på historiska berättelser för att stärka sin identitet samt inspirera andra muslimer till liknande handlingar. I Dabiq nummer fyra hänvisar IS till en *hadith* skriven av Shahih Muslim som uppmanar alla muslimer att döda *kuffar* för att nå paradiset. Detta framkommer även hos Jakob Dahlbacka (2015) som lyfter fram ett ”profetiskt historiebruk” där han menar att historiebuket består av olika händelser samt skrifter för att rättfärdiga

sina argument. Flera olika profetiska händelser brukas för att stärka motståndarbilden som legitimerar avrättningar gällande korsfarare, shiamuslimer, *murtaddin* samt *musbrikin* i hopp om att få tillträde till paradiset. Följaktligen består historiebruket inte enbart av dåtiden samt nutiden utan är även ihop vävda med ”evigheten”. Enligt Dahlbacka (2015) leder individens minne av det förflutna till handling vilket påverkar historiebruket där handlingarna leder till konsekvenser för framtiden men även för ett liv efter detta. Föreställningen om ”evigheten” får en betydelse för människan och ses inte bara som slutmålet i livet utan även målet i nästa liv, där synen på ”evigheten” utgör en stark drivkraft till handling.

Vidare är historien kring korstågen essentiell för IS gemenskap samt minne vilket genomsyras i artiklarna där historien brukas för att skapa ett ”vi” (muslimer) mot ”dem” (korsfarare), där korsfarare utgör en tydlig historisk bild av motståndarna som består av dagens kristna, USA och Europa. IS gemensamma historiska framställning av motståndarna bidrar till polarisering där historiska händelser så som korstågen används för att bevara föreställningen om att korsfarare än idag är islams motståndare. Detta görs i dag för att locka till sig nya rekryter bland muslimer som söker efter gemenskap och tillhörighet. Hatet mot USA och västvärlden lyckas växa och leva vidare än i dag tack vare IS historiebruk gällande korsfararna som ockuperade muslimska territorier i Jerusalem år 1099. IS drar liknelser mellan det historiska korståget med de nutida striderna i Syrien och Irak där även USA samt västvärlden ses som motståndare och lyckas med historien legitimera våldet gentemot motståndarna. Således är argumentet till striden mot de kristna, USA samt Europa uppbyggd på det historiska korståget.

Likaså är de historiska striderna mellan shiamuslimer och sunnimuslimer vitala för motståndarbilden i dag. De historiska händelserna bidrar till ett gemensamt förflutet som lyfts fram i dag för att legitimera våldet mot shiamuslimer. Detsamma gäller även för rubriken ”The flood” som finns i Dabiq nummer två som står för ett bildligt uttryck för det historiska Noahs ark. IS använder arken i dag för att legitimera samt rättfärdiga sitt handlande mot alla *kuffar*. IS menar att arken symboliserar alla de rättfärdiga muslimerna som strider för *Allah* där floden ska svämma över de människor som är emot Islamiska staten och inte följer *Allahs* budskap. Inom Islamiska statens tidskrifter är det inte den politiska entiteten som fungerar som en gemenskap för muslimerna utan det är tanken om ett kalifat taget från islams forntid som brukas och tillämpas i dag. Således ska kalifatet i dag bestå av en skicklig samt hård ledare med pålitliga samt hederliga anhängare som existerade under dåtiden. IS chimär är att uppnå ett framtidskalifat som ska täcka stora geografiska områden så som det historiska kalifatet täckte, där Rom (västvärlden) ska erövras.

IS jämför även en historisk händelse om kungen Khosrau som förekommer i tidskriften Rumiyah nummer sex med vår nutid. Metaforen mellan dessa händelser grundar sig i islam där *Allah* tar muslimernas ställning i *jihad* mot motståndarna. Med *Allahs* styrka kommer shiamuslimerna samt *kuffar* bit för bit bli besegrade och uppleva nederlag så som kungen Khosrau och hans rike upplevde. Islamiska staten applicerar historiska händelser gällande erövring på nutidens motståndare.

Följaktligen visar undersökningen även att slaveri som har historiska kopplingar inte är förbjudet inom Islamiska staten. *Mushrikin* tas som slavar på grund av att de är månggudadyrkare vilket enligt IS ger dem befogenheten att straffa dem. Men det är inte enbart *mushrikin* som ses som slavar utan i tidskriften Rumiyah nummer ett framgår det att soldater som strider för *Allahs* budskap även definieras som *Allahs* slavar, vilket ger en ambivalent bild gällande begreppet slav. Trots att slaveri inte är lika vital och synlig i vår nutid, lyckas Islamiska staten lyfta fram historiska uppfattningar av det historiska islam och skapa nya förståelser för sin organisation.

Slutligen används inte historiebruket enbart i syfte att rättfärdiga sitt handlande emot motståndarna utan används även som en uppmaning till *hijrah* för kalifatets expansion. *Hijrah* bygger på Muhammeds emigration år 622 från Mekka till Medina och utgör en vändpunkt för Islamiska staten som ska etablera ett nytt *kalifat* där enbart *Allahs* vilja gäller. Historiska tolkningar gällande ordet *hijrah* ses som en skyldighet för alla muslimer och sträcker sig främst till de muslimer som upplever förtryck i länder där de inte kan utöva sin religion fullt ut. Således är det historiska ordet *hijrah* även anknuten till strid som även förekommer i vår nutid. IS uppmanar inte endast alla muslimer i vår nutid att utföra *hijrah* utan klargör även kalifatets framtidsbild där målet är återerövring.

10 Diskussion

I detta avsnitt diskuteras studiens syfte och undersökning i samband med tidigare forskning.

I diskussionen om IS historiebruk är det oundvikligt att inte lyfta fram det essentiella, nämligen bruket av historien som vapen. Propagandatidskrifterna Dabiq samt Rumiyah är komplexa och diversifierade på grund av att propagandan utgör ett flertal budskap. Därför har dessa artiklar brutits ned för en analys för att vidare förstå hur Islamiska statens historiska vapen är uppbyggd och vem den appellerar till. Med propagandaskrifterna kan det historiska vapnet manifesteras genom historiska texter, ord, händelser samt personer. Lennart Hellspong (2001) anser att propagandan är partisk och styr bort tankar från en kritisk prövning vilket även framkommer i min undersökning där IS lyckas använda propagandan för att påverka människor istället för att låta dem resonera

själva om vad som är sant eller falskt. Även Charles Lister (2014) anser att Islamiska staten har lyckats bestå samt expandera tack vare propagandan där sociala medier är en av de vitala delarna för organisationens tillväxt samt kontroll. Med hjälp av en *jihadistisk* propaganda där både bilder, videofilmer samt texter innehållande våld lyckas IS definiera sina motståndare. Detta ligger i linje med Charlie Winters (2015) beskrivning av den internationella medias påverkan som är välplanerad från IS sida, där målet är att stärka och utveckla idéerna gällande motståndarna där de med hjälp av historien underbygger sina handlingar.

Det engelska språket i tidskrifterna ger Islamiska staten tillgång till att sprida sitt budskap och enligt Loretta Napoleoni (2014) används ”rädslans budskap” mot motståndarna. Detta framkommer även i undersökningen där eld i Rumiya nummer tre är ett återkommande straff och brukas för att sprida en skräckpropaganda vars intention är att leva upp till världens fruktade organisation. Med hjälp av *hadith*er samt olika verser ur Koranen har IS lyckats sprida skräck för att hämnas motståndarna vilket enligt min undersökning innebär att de kombinerar ett traditionellt krig med en modern variant. Således delar jag även Lisa Kaatis (2017) uppfattning gällande att IS använder historien för att rättfärdiga sitt handlande gentemot sina motståndare med hjälp av den islamiska traditionen så som den framställs i texter, ord, berättelser, historiska skeenden samt personer.

Enligt Kaati används dessa olika beståndsdelar i syfte att rättfärdiga sitt handlande eller för att skapa ett ”vi” och ”dem”. Att anspela på historiska händelser, historiska personer (exempelvis profeten Muhammed) samt historiska ord som *ummah* (ett folk som tror på samma religion) och *hijrah* kan vara ett taktiskt sätt att skapa en större känsla av en muslimsk gemenskap mot en icke-muslimsk gemenskap. Dessa ord har följaktligen inte bara ett Koraniskt ursprung utan även en positiv värdeladdning för muslimerna. Trots att muslimer tar avstånd från IS sätt att bruka dessa ord i sin propaganda är det ytterst få som skulle ta avstånd från tanken om en muslimsk gemenskap. Genom att lägga tonvikten på historiska ord och historiska personer ur islams historia vill IS skapa en större samhörighet för muslimer men även ett större utanförskap för icke-muslimer. Det historiska ordet *ummah* pekar på islams hela historia och lever än idag bland muslimer. Ordet är sammanvävd med den islamiska tron vilket leder till att IS medlemmar uppmanas att dö i strid för kampen om att bibehålla gemenskapen.

Vidare ser IS sig själva överlägsna korsfararna, shiamuslimerna, *murtaddin* samt *musbrikin* då de anser sig själva som utvalda av *Allah*. IS mål är att grunda en muslimsk värld, vilket även William McCants (2016) menar är baserad på Muhammeds budskap innehållande våld där antingen omvändelse till islam eller döden är de enda valmöjligheterna. I undersökningen blir det även uppenbart att IS

missbrukar islam för att rekrytera fler medlemmar vilket enligt McCants (2016) menar att de använder sig av en strategisk historisk metod som innefattar en illustration av kalifatets återkomst samt domedag. Således behöver Islamiska staten inte vara starka militärt och besitta en massa vapen vilket också ligger i linje med Abdel Bar Atwans (2015) teori gällande IS vilja att offra sig själva och dö i strid, där brukandet av historien resulterar i att det historiska vapnet ännu en gång är kärnan i IS tolkning av historien. Likaså används slavar i Rumiyah för att rättfärdiga tillfångatagande av *mushrikin* men även för att locka ett medialt intresse. De historiska händelsernas inverkan lyckas skapa en hotbild från västvärlden som stärker Islamiska statens ideologi samt gemenskap.

Jarret Brachman (2009) anser att Islamiska statens gemenskap låter föraktet mot motståndarna leva vidare med hjälp av media och olika historiska källor så som Koranen samt *hadith*. IS antisemitiska propaganda är dominerande vilket även breddar motståndarbilden ytterligare genom att beskylla judarna och sionisterna för motståndarnas expansion. Således stämmer Brachmans (2009) teori gällande att IS strider mot alla nationer som inte ansluter sig till Islamiska staten och dess filosofi. Begreppet judisk korsfarare framkommer även i tidskriften Dabiq och används för att beskriva judarnas hot mot Islamiska staten trots att det historiskt sett inte går att definiera en jude som korsfarare.

Undersökning delar även samma tankegång som hos Philip Halldén (2011) att brukandet av historiska berättelser bidrar till ett destruktivt resultat om det hamnar hos fel individ eller grupp. På grund av de historiska källornas relevans existerar idén om en apokalyptisk utopi där IS motiverar sitt handlande som bygger på *Allahs* vilja. Halldén anser även att jihad-retoriken använder en propaganda som bygger på berättelser från äldre sunnitiska traditioner samt källor för att bland annat synliggöra motståndarna, synnerligen shiamuslimer och andra folkgrupper som har avvikit från islam. *Salafismen* skulle förlora sin mening och existens om dessa motståndare som anses vara avvikare inte fanns.

Trots att det även finns fredliga och toleranta verser i Koranen kan man inte bortse från det faktum att våld är djupt rotad i Koranen vilket IS brukar till sin fördel. John L Esposito (2015) anser att *jihad* har en vital roll inom Koranen och att *jihad* inte endast behöver stå för fysiskt våld utan även en inre kamp där ett dygdigt liv med *Allah* i centrum ska eftersträvas. Dock visar undersökningen att Islamiska staten enbart använder *jihad* i syfte att återskapa ett kalifat där historiska källor missbrukas ytterligare i hopp om att inspirera sina nya rekryterare till att eliminera sina motståndare samt legitimera sitt handlande. IS har flyttat fokus från en nationell till en multinationell agenda

och uppmanar alltså muslimer att återgå till de islamiska principerna samt värderingar som med hjälp av historien ska bygga upp kalifatet.

Fastän min tidigare forskning har varit relevant och går i linje med min undersökning uppkommer det en ny synpunkt, nämligen vikten av propagandans förändring. IS grundtanke består av att världen i dag är gudlös och måste ”rättas” till genom ett återupprättande av ett nytt kalifat, där människors beteende genom propagandan måste förändras för att komma till ”paradiset”. Dock saknar jag forskning om propagandans utveckling över tid som skulle bidra till en djupare kunskap samt förståelse för IS historiebruk.

Slutligen har en textanalys av IS tidskrifter bidragit till ny information som består av att Islamiska staten i dag har förlorat stora territorier jämfört med 2014. Detta har påverkat tidskrifternas upplägg samt fokus då IS i början koncentrerade sig mer på den ledande idén om en utopi men är i dag mer inriktad på temat våld. De laddar inte upp artiklar i samma omfång som tidigare vilket ger en bild av att kalifatet har minskat markant jämfört med 2014. Propagandas förändring förklarar det vitala våldstemat som finns i tidskriften Rumiya, där det historiska begreppet *jihad* till stor del är huvudtemat för organisationens fortsatta existens och lockar till sig fler medlemmar för att eliminera motståndarna.

II Vidare forskning

I studien har jag gett en kort introduktion till propagandatidskrifternas historiebruk som har lett till nya tankar för framtida forskning. Med tanke på Islamiska statens militära misslyckanden i dag vore det intressant att studera vidare IS historiebruk i andra sociala medier, så som Twitter samt Facebook. Islamiska statens överlevnad bygger på att sprida sin propaganda för att legitimera sitt handlande då de fysiskt minskar i antal men försöker att öka genom olika sociala medier. Trots att IS förlorar territorium blir det svårt att utplåna organisationen helt då de är en gren inom den islamiska fundamentalismen. Fokus skulle kunna ligga på hur IS digitala spridning med hjälp av ett historiebruk påverkar unga individer som söker sig till kalifatet för att bli en del av gemenskapen.

I 2 Källor och litteratur

Litteratur

- Atwan, Abdel bari, *Islamic state: The digital caliphate*, Oakland California 2015.
- Brachman, Jarret, *Global jihadism: theory and practice*, London 2009.
- Bryman, Alan, *Sambällsvetenskapliga metoder*, Malmö 2011.
- Dahlbacka, Jakob, *Framåt med stöd av det förflutna: religiöst historiebruk hos Anders Svedberg*, Åbo 2015.
[Elektronisk resurs]
- Esposito, John L, *Political Violence*, Washington 2015.
- Göran & Susanne Olsson (red.), *Islam och politik*, Lund 2011.
- Hedin, Christer, *Islams historia: tro och traditioner genom tiderna*, Stockholm 2010.
- Hellspong, Lennart, *Metoder för brukstextanalys*, Lund 2001.
- Hinnfors, Jonas, Bjereld Ulf & Marie Demker, *Varför vetenskap?: om vikten av problem och teori i fringsprocessen*, Lund 2009.
- Karlsson, Klas-Göran & Ulf Zander (red.), *Historien är nu. En introduktion till historiedidaktiken*, Lund 2004.
- Karlsson, Klas-Göran & Ulf Zander (red.), *Historien är närvarande: Historiedidaktik som teori och tillämpning*, Lund 2014.
- Kaati, Lisa, *Det digitala kalifatet: En studie av islamiska statens propaganda*, Rapportsammanfattning 2017. [Elektronisk resurs]
- Lincoln, Bruce, *Holy terrors: thinking about religion after September 11*, Chicago 2006.
- Lister, Charles, *Profiling the Islamic State*, Brookings Doha Center 2014. [Elektronisk resurs]
- McCants, William, *The ISIS Apocalypse: The history, strategy, and doomsday vision of the Islamic State*, Picador USA 2016.
- Moubayed, Sami, *Under den svarta fanan*, Stockholm 2016.
- Napoleoni, Loretta, *The Islamist Phoenix: The Islamic State and the Redrawing of the Middle*, Stockholm 2014.
- Napoleoni, Loretta, *Islamiska Staten*, Stockholm 2015.

Roald, Anne Sofie, *Islam: historia, tro, nytolkning*, Stockholm 2005.

Stausberg, Michael & Steven Engler (red.), *The routledge handbook of research methods in the study of religion*, Oxon, Abingdon 2011.

Winter, Charlie, *The Virtual 'Caliphate': Understanding Islamic State's Propaganda Strategy*, London 2015.

Källor

Dhul-Hijjah, Dabiq – *The Failed Crusade*, nr 4. Tillgänglig: <http://jihadology.net/?s=dabiq> [2018 11-13]

Ramadan, Dabiq – *The return of Khilafah*, nr 1. Tillgänglig: <http://jihadology.net/?s=dabiq> [2018 11-13]

Ramadan, Dabiq – *The flood*, nr 2. Tillgänglig: <http://jihadology.net/?s=dabiq> [2018-11-13]

Shawwal, Dabiq – *A Call to Hijrah*, nr 3. Tillgänglig: <http://jihadology.net/?s=dabiq> [2018-11-13]

Dhul-Hijjah, Dabiq – *The Failed Crusade*, nr 4. Tillgänglig: <http://jihadology.net/?s=dabiq> [2018 11-13]

Muharram, Dabiq – *Remaining and expanding*, nr 5. Tillgänglig: <http://jihadology.net/?s=dabiq> [2018 11-13]

Rabi' Al-akhir, Dabiq – *From hypocrisy to apostasy the extinction of the grayzone*, nr 7. Tillgänglig: <http://jihadology.net/?s=dabiq> [2018 11-13]

Dhul-Hijjah, Rumiya, nr 1. Tillgänglig: <https://jihadology.net/?s=rome> [2018-11-13]

Safar, Rumiya, nr 3. Tillgänglig: <https://jihadology.net/?s=rome> [2018-11-13]

Rabi al-Akhir, Rumiya, nr 5. Tillgänglig: <https://jihadology.net/?s=rome> [2018-11-13]

Jumada al-Ula, Rumiya, nr 6. Tillgänglig: <https://jihadology.net/?s=rome> [2018-11-13]

Ramadan, Rumiya – *The jihad in east asia*, nr 10. Tillgänglig: <https://jihadology.net/?s=rome> [2018 11-13]

Shawwal, Rumiya – *The ruling on ghanimah, fay, and ibtitab*, nr 11. Tillgänglig: <https://jihadology.net/?s=rome> [2018-11-13]

Dhul-Hijjah, Rumiya – *Allah cast terror into their hearts*, nr 13. Tillgänglig: <https://jihadology.net/?s=rome> [2018-11-13]

Digitala källor

FN, Globalis (2016). Den Islamiska staten (IS). Tillgänglig: <https://www.globalis.se/Konflikter/Den-islamiska-staten-IS> [2018-11-25]